

Jó Pajtás

2021. IV. 29.

75. évf., 15. szám

Miről álmodtál?

A Liszt-majmocska

Önvédelemre és önfegyelemre tanít

Április 29. – nemzetközi táncnap

Fotó: Camille Saint-Saens: Állatok karnaválja, BYU Balettszínház

Ára 50 dinár

Madarak a kertünkben

Nálunk költ

Állandó madarunk

Téli vendég

Vonuló madár

Ökörszem

(*Troglodytes troglodytes*)

Testhossza 9-10 centiméter, szárnyfeszítávolsága 13-17 centiméter, súlya 7-12 gramm. Fahéjbarna tollazata van. Rövid farkát felfelé tartja.

Szürke légykapó

(*Muscicapa striata*)

Testhossza 14-15 centiméter, szárnyfeszítávolsága 23-26 centiméter, testtömege 14-20 gramm. A nemek hasonlóak. Levegőben repülő rovarokra vadászik.

Füsti fecske

(*Hirundo rustica*)

A füsti fecske feje és háta kékesfekete, hasa világos, vöröses árnyalattal, mellénye és homloka élénk rozsdaszínű.

Molnárfecske

(*Delichon urbica*)

A hím és a tojó hasonlít egymáshoz, mindkettőnek kékesen fénylő fekete a háta, míg begyük és hasuk fehér, a fiatalok pedig barnásfeketék.

Vörösbecse

(*Erithacus rubecula*)

Hossza 14 centiméter, a testtömege körülbelül 19,5 gramm. Tollazata a hátán barna, a hasán fehér, a begye, mint ahogy neve is mondja, vörös.

Kenderike

(*Carduelis cannabina*)

A háta és dolmánya valamennyi tollzatban barna, toroka krémfehér, közepén jellegtelen sötét pettyezettel. A fejtoldal a szem fölött és alatt világos.

Meggyvágó

(*Coccothraustes coccothraustes*)

Feje nagy, nyaka rövid, termete tömzsi. Kékesfekete szárnyain fehér keresztzalag található. Feje fahéjszínű, háta gesztenyebarna, testalja ibolyaszínű.

Tengelic

(*Carduelis carduelis*)

Jellemző rá a feltűnően piros-fehérfekete sávós fej, de ez a fiatalokról még hiányzik. Nyaktöve, válla és háta sárgás, begye, melle oldalai élénk vörhenyesbarnák.

Balkáni gerle

(*Streptopelia decaocto*)

Testhossza 31-33 centiméter, szárnyfeszítávolsága 47-55 centiméter. Tollazata nagyrészt barnásszürke, vöröses mintázattal. Fekete, fehérrel szegélyezett nyakörve van.

Nagy fakopáncs

(*Dendrocopos major*)

Erős csőrrel lyukat vés a fába, a kéreg alatt élő hernyókat keresgélve, majd ragadós nyelvvel szedi ki táplálékát.

Szajkó

(*Garrulus glandarius*)

Tollazata rózsaszínes világosbarna. Farka fekete, míg farkcsíkja és alsó farkfedői fehérek. Feketés szárnyán a széles fehér folton kívül szembetűnő bélyeg a fekete vonalas égszínkék szárnytükör.

Barázdabillegető

(*Motacilla alba*)

Felsőtestének színe szürke, toroka, begye mellének felső részéig fekete, nyakának hátsó része és tarkója bársonyos fekete, szemsávja, a fej és a nyak oldala, valamint alsóteste fehér.

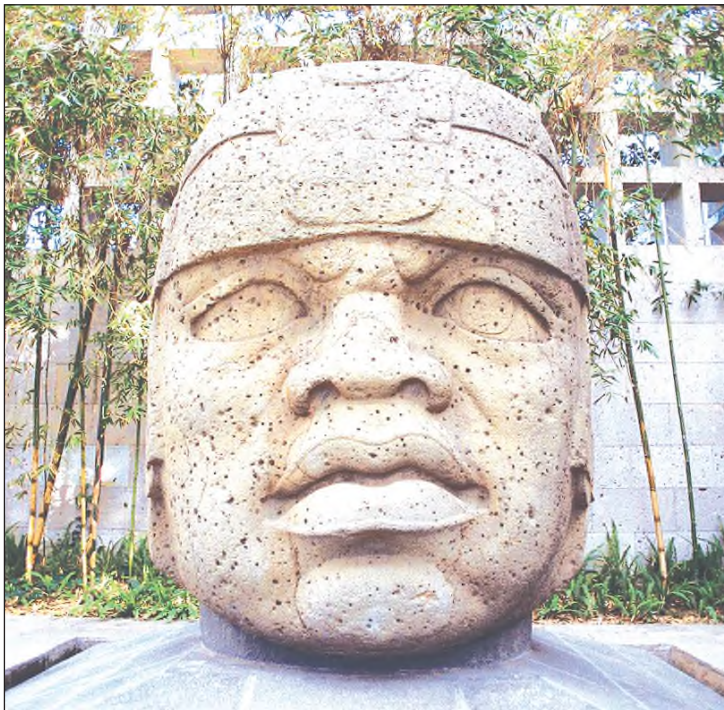
Forrás: Mályi Természetvédelmi Egyesület
(Folytatjuk)

Hadaró, Tíme

Ígértem, hogy mesélek nektek arról, hogy mi a véleményem a romákról és az ő kirekesztésükről. Szerintem ez már sajnos kiskorban elkezdődik, hogy kitűrjük őket, nem barátkozunk velük, mert piszkos ruhában járnak iskolába (már, ha járnak) vagy attól félünk, hogy ellopnak tőlünk valamit. Nem adunk nekik esélyt, hogy megmutassák, hogy nem egyformák, hogy nem biztos, hogy eltanulják egymástól a rosszat. A szomszéd osztályba jár Vanessa, aki mindig tirkitarka cicanadrágokban jön suliba, és nagy, két masnival fogja össze a haját. A múltkor hazáig kísért, és végig attól paráztam, hogy nekilök a falnak, és elszalad a táskámmal, de az égvilágon semmi nem történt. Rendesen el lehetett beszélgetni vele, és azt is megtudtam, hogy nagyon szeret hullahoppkarikázni, meg imádja a kézilabdát, de csak akkor veszik be a csapatba, amikor a tornatanár észreveszi, hogy a kispadon ül. Sajnálom, hogy nem a mi osztályunkba jár, mert én tutira nem engedném meg, hogy ki legyen túrva. Sokkal toleránsabbnak kéne lennünk, és úgy gondolom, hogy erről beszélni kéne a szülőkkel is. Panaszkodtam anyának, és mondta, hogy nyugodtan hívjam át Vanesszát egyik nap, úgyhogy ki is találtuk Jucussal, hogy elvisszük Vanesszát görkorizni, biztos nem egyensúlyozott még két keréken. Nagyon élvezte a kis csaj, olyan hangosan kacagott közben, hogy felverte az összes kutyát az Arany Jánosban. Mivel csak két görink volt, ezért valaki mindig kamerázott. Brutálisan ügyes, csak néztem, hogy milyen profin fékez, és egyszer se esett el. Bezzeg nekem még mindig ott virítanak a zöld foltok a térdeimen.

Voltunk szemvizsgálaton a múlt héten, és kiderült, hogy szemüveget kell hordanom, mert romlott a látásom. Nekem, a család sasmadarának... hát, mindjárt belehalok. Ezt még fel kell dolgoznom...

Olmék szobor San Lorenzóban

Az olmék egy ősi, kolumbiai civilizáció volt, amely Mexikó középső-déli részének alföldjein élt. Az olmék civilizáció fénykora i. e. 1400 és 400 közé tehető. A bazaltfejek az olmék művészet kiemelkedő alkotásai. A hatalmas, sisakos fejekből mindeddig 17 darab került elő. Úgy vélik, ezek a fejek uralkodók portréi lehetnek. Nincs köztük két egyforma, és a sisakszerű fejfedők is különféle elemekkel vannak díszítve. A fejek mérete nagyon változó, a Rancho La Cobata fej négy méter, a Tres Zapotes pedig mintegy 1,5 méter magas.

EZTFILÓZDKI!

Prométheusz története

A görög istenek – még az emberiség teremtése előtt – nagy harcban álltak a titánokkal, az istenek második nemzedékével. Az istenek a titánokat a Tartarosz mélyére, az örökös kín, szenvedés és bűnhődés alvilági szakadékába vetették. Prométheusz, a titánok egyike, a legravasabb volt nemzedékéből, meggyőzte egyik testvérét, Epimétheuszt, hogy a csatában álljanak át az istenek oldalára.

Zeusz, a legfőbb görög isten, hálából egy fontos feladattal bízta meg a két fivért, azzal, hogy teremtsék meg azokat az élőlényeket, amelyek benépesítik a Földet. Epimétheusz osztotta szét az isteni adományokat az élőlények között: egyeseknek a repülést, úszást, gyors futás képességét adta, más vadállatoknak pedig pikkelyeket, puha bundát, éles karmokat, hosszú szarvakat. Prométheusz eközben az emberek teremtésével volt elfoglalva, sárból formálta meg, és az istenek képére alkotta meg őket. Zeusz parancsa szerint az embereknek alárendelteknek kellett lenniük az isteneknek, és kiszolgáltatottnak az erőiknek, kegyeiknek, ilyenné kellett őket formálnia Prométheusznak. Az ifjú titán viszont ennél sokkal szebb jövőt képzelt el teremtményeinek. Felmászott az Olümposzra, az istenek hegyére, és ellopta onnan a tüzet egy isten kovácsműhelyéből, majd levitte és odaadta az embereknek. Ez hatalmat adott nekik ahhoz, hogy hasznukra fordítsák a természetet (és az isteni erőket): ha hideg volt, meleget csinálhattak, ha sötét volt, világosságot teremthettek.

Zeusz lenézett a Földre, és rájött, hogy mi történt. Szörnyűséges büntetést szabott ki Prométheuszra, egy sziklához láncolta őt. Egy madár mindennap Prométheuszhoz szállt és megsebezte a testét. Bár Prométheusz örökké szenved a lázadásáért, mégsem bánta meg tettét.

Szerinted helyesen cselekedett Prométheusz, amikor szembeszegült Zeusszal, és ellopta a tüzet az embereknek? Szerinted miért fontos az emberiségnek a tűz, mi mindenre használjuk? Igazságos Prométheusz büntetése? Mit gondolsz, a vezetőknél, például Zeusznál muszáj kegyetlennek lennie ahhoz, hogy engedelmessé tegyenek neki?

Tóth Tamara

Írjatok, jelentkeztek!

Oldalaink nyitva állnak előttetek. Mindegyikhez hozzászólhattok, minden rovathoz kérdéssel, kéréssel, javaslattal fordulhattok:

- Küldjétek sok-sok rajzot, fogalmazást, verset a Rügyfakadásba;
- Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a történelemmel, földrajzzal kapcsolatban;
- Küldjétek híreket, tudósításokat az iskolátok, közvetlen környezetetek eseményeiről;
- Adjatok tanácsot Jusztikának;
- Próbáljátok megfejtetni a rejtvényeket, fejtörőket;
- Kutassatok és válaszoljatok a nyereményjátékunkban feltett kérdésre.

Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, hogy nektek is és nekünk is tetszen! Várjuk jelentkezéseteket! Címünk a régi: **Jó Pajtás szerkesztősége, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** Az e-mail-címünk pedig a következő:

jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Tiszteld, szeresd édesanyádat!

Az édesanya

Ha beteg vagy, fáradt,
És ha gyötör a bánat,
Betakar, vigasztal,
Megveti az ágyad.
Szeresd ezért nagyon
Az édesanyádat!
Sokszor bizony rossz vagy,
Talán nem is láttad
Mikor a két szemén
Könnyek voltak fátlyat.
Tiszteld ezért nagyon
Az édesanyádat!
Ő mindig gondol rád,
Megvárja a ruhád,
Egész nap dolgozik,
Késő estig fárad.
Tiszteld, szeresd ezért
Az édesanyádat!
Gondolj mindig arra,
Hogy a legdrágábbat
Addig kell szeretni,
Míg melletted állhat.
Tiszteld, szeresd ezért
Az édesanyádat!

Mint ahogyan Takács Irén, a költő írja *Az édesanya* c. versében, hasonlóképpen neked is mindent megtesz az édesanyád. Ilyenkor, tavasszal, május első vasárnapján szinte az egész világon minden gyerek fölköszönti az anyukáját.

Hogy Bácsföldváron ki hogyan lepi meg ezen a napon a legdrágábbat, az édesanyát, most elmesélik a Svetozar Marković Általános Iskola tanulói, **Szögi Henrietta** magyartanárnő tanítványai: az ötödikes **Vámos Andor**, **Horti Máté**, **Márton Ivett**, **Fülöp Adél**, **Sós Laura**, **Bata Hanna** és **Hanák Vanessza**.

Andor nemcsak az anyukáját köszönti fel anyák napján, hanem a nagymamáját is.

– Minden anyák napján – kezdi elsőként Andor – virággal köszöntjük fel testvéreimmel anyukánkat. Apukám szokta megvenni a virágot, s a testvéreimmel együtt adjuk át. Leginkább vágott virággal köszöntjük nemcsak anyukánkat, hanem a nagymamákat is.

Máté még verset is szokott mondani az anyukájának anyák napján.

– Ezen a napon – folytatja Máté – sokat segítünk anyukánknak a házi munkában. Már előre gipszből öntünk virágokat, s szeretetünk jeléül azt adjuk át a testvéreimmel. Tavalyelőtt virággal köszöntöttük fel nemcsak anyukánkat, hanem a mamákat is, hisz ők is anyukák. Szavalni én szoktam, mert szeretem a verseket.

Ivett meg rajzolni szeret, s anyák napjára valami szép rajzot készít édesanyjának.

– Valamilyen szép virágot vagy virágcsokrot rajzolok majd, meg keresek az interneten szép idézetet, melyben majd az áll, hogy mennyire szeretem.

Adél apukája a híres fafaragó, aki segít neki az ajándék elkészítésében.

– Egyszer – kezd a mesélésbe Adél – a testvéreimmel készítettünk anyukánknak egy kézműves alkotást. Kifaragtunk apukánk segítségével egy szép tulipánt, melynek a közepébe véstük, hogy „anya”. Nagyon tetszett anyukánknak a művünk. Nem volt nehéz elkészíteni, mert apa segített. A testvérem meg szavalni szokott. Szerintem nemcsak ezen a napon kellene megköszönni édesanyánknak, amit értünk tesz, hanem gyakrabban!

Laura is szeret rajzolni, de tavaly papírt hajtogattak a tanító nénivel, s azzal köszöntötte édesanyját.

– Testvéreimmel minden évben felköszöntjük anyukánkat anyák napján. Tavaly szép virággal kedveskedtem anyukámnak – meséli Laura –, amit az iskolában hajtogattunk. A testvéreimnek én szoktam választani verset, dalt, ők azzal köszöntik fel:

*Örömmel ez a nap,
Virágszirmot bont a nap,
akácvirág tulipán,
téged köszönt: anyukám.
Szól a kakukk, a rigó:
– Édesanyánk szíve jó!
Fülemüle fenn a fán,
Néked dalol anyukám.
Én az édes életet
köszönöm ma Teneked.
Régi emlék simogat,
Puha pólya, patyolat...*

Fontos, hogy anyák napján felköszöntsük édesanyánkat, de szerintem mindennap anyák napja kellene hogy legyen, hogy minél többet segítsünk a házi munkában, hisz ő is megtesz értünk mindent.

Hanna is minden évben fölköszönti édesanyját a testvéreivel.

– Mindig valamit készítek – mondja Hanna –, tavaly szép asztalkát csináltam, s ráragasztottam kedvenc versét, melyben az áll, hogy mennyire szeretem.

Vanessza nemcsak szereti a verseket, hanem szavalni is tud, hisz megnyerte Óbecsén a költészetnap szavalóversenyt.

– Az idén lehet, hogy egy szép verset keresek majd a neten, s azt szavalom el... Meg készítek egy kítűzöt, hasonlót, mint a kokárda, s ráírom: Boldog anyák napját! Szeretlek anya!

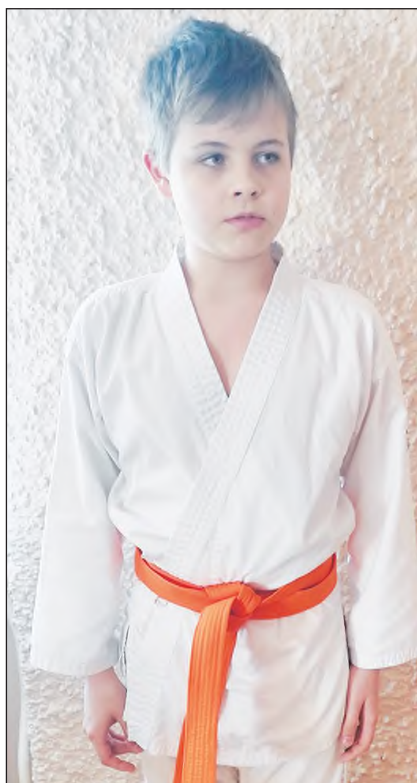
Nemcsak a kicsi gyerekek, hanem ti is elmondhattok anyák napján egy szívből jövő szép verset, idézetet édesanyátoknak. Biztosan jól esik majd neki. Én még most is őrzöm azt a lapot, melyet valamikor az én lányomtól kaptam, aki ma már szintén anyuka, s melyen ez a Szabó Magda-idézet áll:

*„Anyámnak nem gyűjtöttem gyertyát,
A fényt nem lehet megvilágítani.”*

Koncz Erzsébet

Önvédelemre és önfegyelmre tanít

A doroszlói ifj. **Holló Róbert** nemrégiben országos harmadik helyezést ért el a zombori Ravangrad Karateklub képviselőjeként, pionír kategóriában, az ütésttechnikai versenyben.

Az önvédelmi sport szeretetéről, edzésekről, versenyekről Róbert a következőképpen nyilatkozott:

– Sokat tornázunk, szeretem az állandó testedzést. Tetszik ebben a sportban, hogy önvédelemre és önfegyelmre is tanít. Hetente kétszer edzünk, több mint egy órát minden alkalommal. Időnként nagyon kifáradok, de játszunk is sokat és az megfelelő levezető számunkra. Kikapcsolódom, ismerkedem, mindez nagyon tetszik.

Izgultam a versenyeken. Az eredményeknek nagyon örülök. Előbb a bácskai, regionális versenyt tartották meg Palánkán, a vajdasági Óbecsén, majd az országos megmérettetést Belgrádban, ahol harmadik lettem.

Egy klubból négyen mehettünk versenyezni, velem együtt még Bezdánból **Kovács Krisztián** is részt vett az ütésttechnikai versenyben – hallottuk a narancssárga öves karateversenyzőtől.

Róbert sporttörekvéseit szülei teljes válszélességgel támogatják. A klub doroszlói működését is segítették, toboroztak további helyi érdeklődőket, noha jelenleg a pandémia miatt Zomborban tartatják meg az edzéseket.

Édesanyja, **Anna** elmondása szerint fiuk előzőleg, még óvodás korában úszásra járt. Kívánsága szerint viszont már akkor karatézni szeretett volna, egészségügyi okokból viszont egy év úszást látták jónak számára. Később átválthatott karatéra. Az interneten találták meg az első klubot, a Somborac klubot, amelyben edzett. Ott négy évet karatézott, aztán egy másik helyen fél évet töltött, majd rátaláltak a jelenlegi, a Ravangrad nevű klubra.

– Untam az úszást és úgy gondoltam, kipróbálnék valami újat. Az önvédelmet választottam, hogy megtanuljam megvédeni, valamint fegyelmezni magam. Időközben többen abbahagyták a karatézást a klubtársaim közül, de én fontosnak érzem a kitartó edzéseket, a versenyzést. Legközelebb májusban vár rám két megmérettetés, az edzőm, **Slavko Vuković** irányításával – mesélte ifj. Holló Róbert.

LMT

Fontos a példamutatás

A topolyai Csáki Lajos Általános Iskola évek óta az iskolában tanuló diákok bevonásával gyűjti a papírhulladékot, illetve a műanyag kupakokat. Az akcióról az általános iskola igazgatónőjével, **Vojter Pulai Mónikával** beszélgettünk:

– A műanyag kupakok és papírhulladék gyűjtésében az iskolában a nagyon lelkes, főleg alsós tagozatosok, de a felsősök is részt vesznek. Mindennap van néhány ötliteres flakonnyi kupakunk. A gyerekek szülei is tudnak a gyűjtésről. A tanító néni az, akik leginkább részt vesznek a gyűjtésben, van egy koordinátorunk, **Vujičić Vesna** tanító néni, ő az, aki már évek óta szervezi a gyűjtést. A példamutatás az, ami jelen van az iskolánkban, a begyűjtött kupakokat, papírokat a begyűjtő személyekkel együtt az iskolánk Facebook-oldalán népszerűsítjük, már csak azért is, hogy megdicsérjük diákjainkat, valamint, hogy ez a jó szellem tovább terjedjen. Iskolánk tanulóit a topolyai **Komgrad Kommunális Közvállalat** környezetvédelemmel kapcsolatos pályázatain szoktak részt venni.

Csáki Lajos Általános Iskola

Ha lehetőség adódik rá, részt veszünk a fásításban is. Tavaly ősszel ültettünk egy fát a Gyermekház rendezvény keretében, emellett a jövőben is tervezzük elültetni az alsősök fáját, hogy megemlékezzünk arról, mikor iratkoztak be az iskolába. Ezzel is fel akarjuk hívni a figyelmet a környezetvédelem fontosságára, a fásításra, a zöldesítésre, hogy a gyerekekben minél fiatalabb kortól tudatosuljon, hogy nagy szükség van a növényekre.

Turi Orsi

Lexikon

Nevem: Hosszú Anasztázia

Becenévem: Sztázi, Tázi, Staci, Hosszú

Melyik suliba, osztályba járok?: Jovan Jovanović Zmaj iskola, Szenttamás, 7.3 osztály

Kedvenc tantárgyam: torna

Kedvenc tanárom: nincs

Kedvenc könyvem: az összes Harry Potter-kiadvány (még csak egy kell és meg lesz mind a 7 könyv)

Kedvenc együttesem: Linkin Park, AWS

Kedvenc énekesem: Siklósi Örs, Rúzsa Magdi, Majka

Kedvenc zeneszámom: Belehalok, Lelket vennék, Még lélegzem

Kedvenc filmem/sorozatam: Alkonyat, Transformers

Melyik filmben játszanék főszerepet?: Alkonyat

Kedvenc insta-profilom: csak_1_vicc

Kedvenc influenzaszerem: nincs

Kedvenc hangulatjelem: ♥

Kedvenc számítógépes játékomban: minecraft, Era of Celestials

Hobbim: úszás, könyvem írása

Kedvenc étel, italom: kínai csirkeszárnyak, Sprite

Kedvenc állatom: macska? 🐱 🐱 🐱

Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban: Tiniturmix, Vihogi, Teszt

Na és a szerelem?: Heh.... nem olyan régen szakítottam a barátommal (a nem olyan rég márciusban volt...?) nincs szimpátiám, se szerelmem, de persze híresség, akibe fülig „szerelmes” vagyok az van. De az nem szerelem...

Egy vonzó és kreatív szellemiségű hely

Az óbecsei Petőfi Sándor iskolában jártunk

A tanulók dizájnolták azokat a nőnap, Valentin-napi bögréket, maszkokat, táskákat, amelyek az óbecsei Pefírint nyomdában készültek. Az iskolában az idén januárban született meg a diákszövetkezet létrehozásának az ötlete, amely jelenleg az egyedüli általános iskolás diákszövetkezet Vajdaságban.

– Nyomdát nyitottunk, később pedig a diákszövetkezet ötlete alapján zajlott le a termékek eladása. A gyerekek a szövetkezet tevékenységein belül megtanulták a számla nyitását, valamint a termékek eladásának a folyamatát, hogy ha 100 dinárba kerül a bögre, akkor 300 dinárért tudják értékesíteni, és sok más hasznos dolgot. A Valentin-napra készült bögrék egy nap alatt elkeltek. A szülők is besegítettek, mivel a munkaszervezetekben is ezeket a termékeket vittük ajándékba. A diákszövetkezet legújabb szekciója a Pefifood, vagyis a konyha, ahol különféle pályázatok révén szereztük be a konyhagépeket. Itt egészséges összetevőkből készülnek az ételek. Készítünk palacsintát, kekszeket... – ecsetelte lelkesen **Potrebić Tőzsér Gabriella** igazgató.

A bejárati ajtó mellett helyezték el a Dreamteam nevű táblát, amelyen azoknak a tanároknak a neve szerepelt, akik szabadidejükben is sokat tevékenykednek, tele vannak ötletekkel, mondta örömmel az igazgatónő.

– Nagyon jó csapatom van az iskolában. Ha felröppen egy ötlet, azonnal akad jelentkező a megvalósításra. A diákszövetkezet megnyitása sok akadályba ütközött, de végül mégis sikerrel jártunk. A tanárok a diákszövetkezetrel kapcsolatos tevékenységeket szabadidejükben csinálják, mert szeretnek a gyerekekkel dolgozni.

Az iskolát nemrégiben a bezárás fenyegette, mivel egyre kevesebb volt a gyerekek száma. Tavaly azonban jelentősen gyarapodott a diákok száma. Jelenleg 250 tanulója van az iskolának.

Potrebić Tőzsér Gabriella

– Ha meg akarunk maradni, akkor nagyon sokat kell tennünk ezért, mert Óbecsén jelenleg kevés gyerek van. Az idén is két magyar első osztályt nyitottunk. Mindez annak a bizonyítéka, hogy ha valaki dolgozik, akkor annak van eredménye is. Vonzóvá kell tenni az iskolát, hogy a gyerekek és a család itt maradjon, és hogy ezt az iskolát válasszák. Ez egy életreszóló döntés, hogy a gyerek melyik iskolába indul el, és hogy milyen tudást kap. A szülőket nem a beiratkozáskor kell meggyőzni, hanem folyamatosan bizonyítani kell. Én egyébként tanítónő vagyok, és mindig azt mondtuk, hogy a gyerek nemcsak az iskolába jön, hanem a tanító nénihez. Az elsősöknek nagyon fontos, milyen hatás éri őket, amikor először belépnek az iskola ajtaján.

A fényképeket és az iskolák videóit a Petőfi iskolák XX. találkozóján a Facebook-oldalon találhatjátok meg.

A magyarcsernyei iskola csapata: Tóth Viktor, Nagy Marina, Bugyi Réka, Vastag Evelin, Samolov Márk

Az elmúlt hónap során hétről hétre gyarapodtak a kreatív munkák az óbecsei Petőfi Sándor Általános Iskola közösségi oldalán. Az idén ugyanis online formában szervezték meg a Petőfi iskolák XX. Találkozóját. A virtuális térben fényképekkel, videókkal, képzőművészeti alkotásokkal szerepeltek a lelkes tanulók. Sőt kreativitást igénylő versenyen vettek részt történelemből és irodalomból is. A XX. találkozó díjazottjai a magyarcsernyei, zentai és a kúlai Petőfi Sándor Általános Iskolák diákjai. A díjazottak mellett az óbecsei, bácsgyulafalvi, a horvátországi, a Petőfi utcában található, egykor Petőfi nevét viselő, most Laskói Általános Iskola, valamint a kórógyi és a doroszlói iskola tanulói is szerepeltek a versenyen.

A termékeket a diákszövetkezet tanulói készítették

Jusztika igazsága

Az élet megy tovább

Az élet megy tovább. Micsoda közhely, és mégis mennyire igaz. Tata meghalt. Azt hittem, ha ez megtörténik, minden szétesik körülöttem. Viszont nem így történt. Pár napig valamilyen ürességet éreztem magamban, és sírtam is, de aztán elmúlt. Szinte ugyanúgy folytattam az életemet mint azelőtt. Mennyi igazságtalanság van a világon, barátaim! Nem is Tata esetére gondolok, mikor ezt mondom. Emberek, akik fiatalon meghalnak. Szörnyű betegségek, brutális gyilkosságok. Örültek, akik halálra kínoznak másokat. Szegénység. Szenvedés. Háború. Ha ezekbe így belegondolok, úgy érzem, nagyon szép életem van. Mindent megkaptam a boldogsághoz. Egészséges vagyok, boldog, egységes családban élhetek, van lehetőségem iskolába járni, zenét tanulni, sportolni. Vannak olyan emberek az életben, akik törődnek velem és szeretnek. Csak azon gondolkodom, hogy miért nem lehet minden embernek ilyen élete? Miért érdemelnék én szebbet, jobbat másoknál? Miért van betegség a világon? Miért vannak háborúk? Miért van annyi ember, akinek szenvednie kell? Tata egyszer azt mondta, hogy szerinte egyetlen fiatalnak sem kellene meghálnia, mert az ellentmond a természet törvényének. Tatának és Maminak valamikor két gyermeke született. Anyukám, és még egy lány. Anya volt a fiatalabb. A testvére huszonnyolc éves volt, mikor leukémiát állapítottak meg nála. Azt mondták, csak kemoterápiával lehet kezelni. Két évig harcolt a betegséggel. A terápia következtében kihullott az

összes haja. Szinte mindig csak feküdt, sokszor annyira gyenge volt, hogy felülni sem bírt. Mami akkoriban szinte beköltözött a kórházba, ha csak lehetett, a lánya mellett volt, ott aludt egy öreg karosszékekben, de nem tehetett semmit. Anya testvére két évre rá, hogy megbetegedett, meghalt. Egyik orvosa sem volt ott aznap. Tudták, hogy vége, és nem bírták elviselni. Maminak elfogytak a könnyei, annyit sírt abban az időben. Ma már csak az egyik szemem tud könnyezni, a másik teljesen kiszáradt. Miért kell Istenem, hogy ilyen dolgok történjenek? És ha belegondolok, hogy vannak, akiknek sokkal rosszabb! Miért van szükség ennyi szenvedésre? Miért? Én egyszerűen tényleg képtelen vagyok megérteni. Különb, sokszor félek. Félek, hogy valaki, akit nagyon szeretek, meghal. Ha csörög a telefonunk, mindig megfordul a fejemben, hogy valami rossz hír érkezik. Most már valamennyire sikerült leküzdenem ezt a rossz érzésem, de nem teljesen... Tudom, hogy nem lehet minden tökéletes, és nincs más választásom, mint, hogy elfogadom a dolgokat úgy, ahogy vannak. Csak azt nem tudom, tehetek-e én valamit, változtathatok-e a dolgokon? Ti mit gondoltok, barátaim? Ha van valami véleményetek, vagy gondolatotok erről, kérlek segítsetek nekem. Írjatok a jusztikamegmondja@gmail.com e-mail-címemre! Talán, ha mások véleményét is hallanám ezekkel a dolgokkal kapcsolatban, könnyebben megbírkózhatnék a saját gondolataimmal, és sikerülne válaszokat találnom a kérdéseimre.

Fitten, eredményesen

A bácsgyulafalvi **Varga Zsófia** úszó, hetedik osztályos, eminens tanuló. Egy évtizedes, bámulatos sportpályafutása alatt számos eredménnyel büszkélkedhet. A zombori *Polet* úszó- és vízilabdaklub berkeiben versenyezve legutóbb az országos bajnokságról ezüstérmét hozott haza. Zsófia elmesélte, a jelenlegi járványhelyzet kihat erre a sportágra is, továbbá hallottunk tőle a most használatos száraz edzésteknikáról, az edzettség fontosságáról, egyéni csúcsról és további (verseny) tervekről:

– Eddig, tíz éven át szinte mindennap jártam be edzésekre. A vírushelyzet miatt lassan egy éve már, hogy nem járok az uszodába, hanem itthon, úgynevezett száraz edzésekkel értem el ezt a legutóbbi országos második helyezést – mondta Zsófia.

■ Mit takar a száraz edzés fogalma?

– A száraz edzés annyit tesz, hogy az edzőm, **Zoran Vukelić** (aki egyébként 3 és fél éves korom óta foglalkozik velem) felad bizonyos gyakorlatokat, amelyeket itthon kell elvégeznem naponta. Fokozatosan, egyre többet csinállok meg mindezekből, így valósul meg a kellő edzettség.

■ Mi az a teljesítmény, amit az eddigi legjobb eredményednek tartasz?

– Néhány évvel ezelőtt 200 méteren, pillangón a nálam egy évvel idősebbek között első lettem.

■ Mi adott kedvet kezdetben és mi motivál jelenleg az úszásban?

– Talán azért tetszett meg, mert ez az a sportág, amely minden izmot egyszerre megmozgat. Elsősorban azért kezdtem el sportolni, hogy egészséges legyek, és az is maradjak hosszú távon. Kezdetben ez hozta meg a kedvet, most már viszont inkább a versenyzés motivál.

■ Van újabb kítűzött célod?

– Ennek a legutóbbi versenynek a hatására elkezdtem még intenzívebben végezni az itthoni száraz edzést és az időt, amelyet nemrég úsztam a versenyen, szeretném feljavítani.

■ Megterhelő a tanulás mellett ilyen szinten sportolni, illetve hogyan töltöd a szabadidődet, ha van egyáltalán...?

– Az eddigi onlineoktatás mellett nem volt túlságosan nehéz kialakítani a napirendet, mert reggelenként, délelőttönként tanultam, este pedig végeztem itthon a száraz edzést.

Ami a szabadidőt illeti, sokat olvasok, nagyon szeretem a jó könyveket. Két hónap alatt úgy tizenöt, tizenhat vaskos könyvet kiolvasok – hallottuk a bácsgyulafalvi Varga Zsófiától.

Az én legboldogabb napom

Kedvenc ünnepem a karácsony. Ilyenkor a család boldog és együtt van. Nagyon vártam az ünnepeket. Szeretem, amikor a családommal együtt várjuk, és készülődünk a karácsonyra. Anyukám készítette a finom süteményeket. Segítettem a tésztát gyúrni. Szentestén feldíszítettük a karácsonyfát. Szép rózsaszín dísz tettünk rá. Nagyon csillogott. Elmentünk éjjeli misére. Reggel, amikor fürgén felkeltem, sok ajándék várt a karácsonyfa alatt. Kedvenc játékaimat kaptam. Sok kisautó volt ott.

– De szép ez a piros verda! – kiáltottam hangosan.

– Igen, szép! – mondta a testvérem.

Az ünnepi ebéd mindig a nagymamánál van. Ott összejön az egész család. Dédi, mamánk, nénim és az unokatestvéreim. Ebédelünk és ajándékokat cserélünk. Mindenki boldog volt. Estig játszottunk, és sok mézeskalácsot ettünk.

Nagyon várom már ismét a karácsonyi ünnepeket.

Kohanec Dorián, 3. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Az én legboldogabb napom

A testvéremmel már nagyon régóta szerettünk volna egy kiskutyát, ami bent lehet a házban velünk.

Szüleim nem örültek az ötletnek, mert ők már tudják, hogy nehéz lesz megtanítani neki, hogy kint végezze el a piszkos dolgait, és félték, hogy megrágná a bútorokat. Ennek ellenére mi már titokban nézegettük a képeket, milyen is vennénk, ha lehetne. Bátyám Mopszot szeretett volna, én pedig francia bulldogot. Néhány nap múlva apát már sikerült rávennünk, ő is a francia bulldog mellett döntött, de anya még mindig ellenkezett. Nagyon szomorúak voltunk. Ezt ő is látta, és szigorú szabályok betartásával végül beleegyezett. Ágyra nem mehet föl, az asztal közelébe sem jöhet, és a konyhába sem. Tanítsuk, hogy ügyes legyen! Mikor mindent megbeszélünk, kerestünk kiskutyásokat az interneten, és elmentünk megnézni őket. Hát amikor megláttuk, milyen aranyosak, nem tudtuk eldönteni, melyik is legyen. Végül a legvirgoncabbat választottuk. Hazafelé már a nevét is

Szabó Vivien, 5. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse

kiválasztottuk. Dzsekónak neveztük el. Otthon késő estig játszottunk vele. Aznap éjjel nem volt egyszerű, nyüzszített sokat, meg rendetlenséget is csinált. Ez nem tartott sokáig, mert néhány hét múlva már nagyon ügyesen megtanult mindent, és hallgat ránk. Egyedül sétálni nem nagyon szeret.

Nekem ez volt a legboldogabb napom, mert beteljesült a vágyam.

Góbor Erik, 3. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Az én legboldogabb napom

Már nagyon régóta emlegettük, hogy elmegyünk a tengerre. Nyolcéves voltam, amikor végre sikerült a tervünk.

Izgatottan vártuk az indulás estéjét. Már napokkal előtte elkezdtem bepakolni a bőröndömbe. Amit semmiféleképp nem szerettem volna itthon felejtani, az a bűvászemüvegem, a felfújható delfin, az úszócipőm és távcsővem volt. Ha jól emlékszem, július 15-én este 9-kor indultunk. Alig fértünk el a kocsiban a sok csomagtól, amit vittünk. Mivel sötétben utaztunk, nem sok mindent láttunk, csak a közeledő városok fényeit. Egyszer megálltunk Divčibarán, ahol nagyon hideg volt, és érdekes, hogy nagyon lejtett, mivel fent voltunk a hegyen. Alig vártuk már, hogy megpillantsuk a tengert. Sok alagúton mentünk keresztül, míg végre saját szemünkkel megpillantottuk a tengert. Nagyon tiszta volt a víz, és frissítően fújt a szél. Fáradtak voltunk, de alig vártuk, hogy megmártózzunk. Mind a tizenkét nap nagyon izgalmas volt. Sokat fürödtünk, úsztunk, kiütöcskétünk a vízben. Sok hajót láttunk, és kirándultunk is párszor. Megnéztük Kotort, az óvárost, Tivatot. Ott érdekes volt, hogy nagyon közelről láthattuk fel- és leszállni a repülőket. Minden este leszálltunk a kosárlabdapályára.

Nekem nagyon nagy élmény volt, azóta is beszélgetünk róla. Remélem, az idén megismételjük az utazást.

Varga Dávid, 3. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Húgom

Az én húgomat Katinak hívják.

Szőkésbarnás a haja és van neki siskája. Barna a szeme. Ötéves, majdnem a nyakamig ér. Mindig mosolygós. Még óvodás. Nagyon szeret babázni és feladatoskönyvezni, valamint puzzle-özni. A kutyánkkal is nagyon szeret játszani, és szereti taníthatni. Mindig nagyon segítőkész, nagyon kedves is szokott lenni. Jószívú, mert mindig megosztózik mindenem.

Nagyon szeretem, mert nagyon kis imádnivaló, és szerintem ő is nagyon szeret engem.

Menyhárt Orsolya, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Segítettem...

Anya szombaton elküldött a boltba tejért. A bolt előtt egy idősebb néni ácsorgott, görbebottal a kezében.

Bementem az üzletbe, de a néni továbbra is ott állt. Nem tudtam, mit csináljak, de amíg zártam ki a kerékpárom, úgy döntöttem, megszólítom. Így is tettem. Ő elmondta, hogy nem tud felmenni a lépcsőn, meg nincs is elég pénze, hogy vegyen egy kis ennivalót. Rögtön visszaszaladtam a boltba és vettem neki kenyeret, tejet és kolbászt. Odaadtam neki a csomagot, ő meg a kis pénzcsekjéjét keresgette. A pénzt nem fogadtam el tőle. A néni szeme könnyes lett, és meghatódva mondta, hogy vannak még segítőkész, jóra való emberek, gyerekek. Mondtam neki, hogy ez a legkevesebb, amit tehettem érte.

Hazafelé menet nagyon jó érzés töltött el, mert segítettem egy idősebb személynek.

Vass Ádám, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Az én nagymamám

Az én nagymamám Paulik Gizellának hívják.

Mamám hatvannégy éves nyugdíjas. Valamikor kereskedőként dolgozott. Közepes magasságú, sovány, barna hajú, barna szemű asszony. Nagyon kedves, mindig szeretettel vár. Szeret főzni, sütni. Bármit kérek, azonnal elkészíti. Szeretem a pizzát, amelyet ő süt. Szívesen játszik velem. Megtanított römikártyázni és malmozni. Ha elmegyek hozzá, akkor lejátszunk egy-két partit. Ilyenkor a tatám is csatlakozik mihozzánk.

Azért szeretem a mamámat, mert mindenben segít, és soha nem kiabál velem.

Vass Ádám, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Lackó Máté, 4. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Az íróasztalom

Az íróasztalom anyukámtól örökölt, még ő is ezt használta iskolás korában.

Mindig mosolygva és boldogan nézek az íróasztalomra. Még a házi feladatomat is jobb kedvvel írom meg ez az asztal felett. Annak ellenére, hogy már régen készítették, nincs semmi baja. Ugyanúgy lehet használni. Bükkfából készült. A színe barna, négy fióka van, ezeken pedig négy fekete gomb ékeskedik. A fiókok elég nagyok, így minden iskolai dolgom beléjük fér. Maga az íróasztalom is elég nagy, elfér rajta a földgömb, a ceruzatartó, a papírcetlik stb. Az íróasztalomon a második fiókon egy pillangós matrica van, amit még régebben ragasztottam fel. Hátral van egy lécs, ami lábtartóként is szolgál. Sajnos az idők során már kisebb karcok keletkeztek rajta.

Én nagyon szeretem az íróasztalomat.

Tóth Bagi Kitti, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Testvérem

Az én testvéretem Flórának hívják, nevének jelentése Virág.

Sötétbarna a haja, és barna szeme van. Nagyon fürge, de kicsit szégyenlős. Ötéves, 2015. november 30-án született. Nagyon szeret babázni és labdázni. Kedvenc étele a spagetti és a puding. Néha szokunk vitázni, akkor mindig karmol. De amúgy nagyon kedves. Szeretem tanítani mindenféle okosságra. Kiskorában pufók volt. Kicsit hasonlít énrám, de jobban apára. Olyan cuki, hogy meg lehetne zabálni! Mindig akar valamit kutyvasztani.

– Lola! – Igen! Gyere társasozni! – Oké, megyek! Nagyon szeretem a kishúgomat.

Bajusz Lola, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Testvérem

Az én testvéretem Szófiának hívják.

Barna a haja, zöldesbarnás a szeme. Nagyon sokszor megosztja a csokiját velem. Nagyon sokat játszunk együtt. Néha kicsit összeveszünk, de attól még szeretjük egymást. Nagyon szeret szépítkezni és sminkelni. Minden szünetében befesti a körmét. Nagyon szeret babázni. Nagyon jól tud számolni. Mindig rajzol nekem valamit. Sokat biciklizünk együtt. Ő mindenben nagyon tehetséges. Nagyon jól olvas. Nagyon szereti a gyerekeket. Nagyon szeret suliba járni.

Nagyon szeretem a testvéretemet.

Bordoški Maja, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Firic Dániel, 4. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Oxigént gyártott a Mars-járó

Először használtak olyan eszközt, ami a későbbiekben alapvető lesz idegen bolygókon való túlélésben és űrutazásban.

A NASA Mars-járója, a Perseverance sikeresen állított elő oxigént a vörös bolygó légkörének 96 százalékát kitevő szén-dioxidból. A Mars-járó jelenleg egy magaslati ponton várja, hogy megörökíthesse az Ingenuity Mars-helikopter repüléseit, de a veszteglést hasznos tudományos munkával tölti.

A szóban forgó művelet a MOXIE nevű eszköz első tesztje volt. A MOXIE rövidítés a marsi erőforrások helyszíni feldolgozásának angol megnevezését takarja (Mars Oxygen In-Situ Resource Utilization Experiment).

MOXIE a tesztüzem során 5 gramm oxigént termelt, ez a szerény mennyiség egy űrhajós légzéséhez szükséges oxigént 10 percig fedezi. A folyamat 800 Celsius-fokos hőmérsékletet igényel, az eszköz működéséhez szükséges felmelegítése önmagában két óráig tartott. A MOXIE üzemszerűen óránként 10 gramm oxigént tud majd előállítani.

Az ember keveset fogyaszt

Az oxigén az emberi Mars küldetésben főleg rakétaüzemanyagként fontos. A felszínre leszálló és onnan visszatérő rakétának az üzemanyag mellett az annak elégetéséhez szükséges oxigént is magával kell vinnie. Ez a vörös bolygóra érkező rakéta esetén 7 tonna üzemanyagot és 25 tonna oxigént jelentene. A misszió és az űrhajósok túlélése szempontjából hatalmas könnyítés lenne, ha ezt az oxigént nem kellene a Földről oda szállítani, hanem a helyszínen vehetnék fel. Az űrhajósok légzéséhez szükséges oxigén mennyisége elenyésző a rakéta igényeihez képest. (Origo)

Ezer robot végzi a bevásárlást a jövő szupermarketében

A tengerentúli első futurisztikus raktár építése a hetekben ért véget: a 375 000 négyzetméteres épület a cég cincinnati székhelyének külterületén található, amelyet hamarosan egy másik raktármegnyitás követ. A munkafolyamatok többségénél robotokra és automatizálásra támaszkodtak.

De mégis mit csinál ezer, guruló dobozra hasonlító robot egy raktárban?

Hát pakolnak. Még hozzá eszméletlen gyorsasággal. Az épületben körülbelül 28 000 különféle árucikk található, bedobozolva, három emelet magasan. Ez – a dolgozók által – „kaptárnak” nevezett hely, ahol a robotok naphosszat fel s alá köröznek, miközben összekészítik az árut. Mindegyik robotnak van egy üreges része a közepén, plusz egy karja, amely lefelé nyúlva megragadja az egyes tárgyakat, vagy akár a teljes ládákat (de nem úgy, mint az új Boston Dynamics robot, amely szívó technikát alkalmaz).

Az eszközök ezáltal összeállíthatják a vásárlók megrendeléseit vagy ládákat pakolhatnak egyik helyről a másikra. Mindezt kevesebb mint öt perc alatt, kilencvenkilenc százalékos pontossággal, sőt egyszerre ötven különböző árucikket is megfoghatnak.

Vagyis jóval gyorsabban dolgoznak bármelyik embernél.

A robotok munkáját algoritmusok is segítik oly módon, hogy meghatározzák, hol helyezkedjenek el az egyes elemek a „kaptárban”: a leggyakrabban rendelt áruk a felső részekben, a ritkábban vásároltak pedig alul találhatóak.

Megint más algoritmusok pedig a csomagolásban segítenek, egyebek mellett biztosítva, hogy a törekeny, könnyen sérülő dolgok kerüljenek a csomag tetejére. A gépek hetente három és fél millió terméket mozgatnak, és a nap huszonegy órájában próbálják ellátni a feladatukat. (Rakéta)

A Liszt-majmocska

A gyapjasfejű tamarin, más néven Liszt-majmocska Északnyugat-Kolumbia trópusi esőerdeiben, nyílt erdeiben, illetve másodlagos bozóterdeiben őshonos. A lombkoronaszint lakója, a talajra csak ritkán ereszkedik le. Az éjszakákat odúban tölti. Hosszú, fehér színű hajkorona jellemzi, mivel a fején található szőrzet Liszt Ferenc időskori frizurájára emlékeztet. A Liszt-majmocska háta, válla barna színű, hasa és lábai fehérek. Hosszú farkának felső fele barna, az alsó pedig fekete. A kisebb méretű majmok közé tartozik, mindössze 20–28 cm a testhossza, viszont a farka hosszabb, mint a teste. Ahogy a többi karmosmajomnak, úgy neki is karmai vannak, és csak a hátsó lábai nagylábujjain vannak körmök.

Kis családi csapatokban él, melyek létszáma 2 és 19 között változik. A csoport egy szaporodó szülőpárból és utódaikból áll. A csapatban kizárólag a domináns pár szaporodhat, az anyaállat speciális feromonok kiválasztásával gátolja meg lányai ivarzását. A szaporodási időszak januártól júniusig tart, a vemhesség időtartama 140 nap. A nőstény szinte mindig ikréket hoz világra, az egyik és a hármasikrek ritkák. Mivel a kölykök testsúlya az anya testsúlyának akár 15-20%-a is lehet, az apa és a nagyobb testvérek besegítenek a kölykök hordozásába és gondozásába. Az újszülöttek csupán szoptatás idején tartózkodnak anyjukon. Egyes nőstények akár évente kétszer is születhetnek kölyköknek.

A családok szagjelekkel jelölik területüket, a csapat tagjai pedig hangjelzésekkel kommunikálnak egymással. A kölykök hordozását elsősorban a hím és az idősebb kölykök végzik, a nőstény a szoptatás idejére veszi át őket. Ennek a közös gondozásnak a hatására a karmosmajmok utódnevelése az egyik leghatékonyabb a majmok körében.

Megfigyelték, hogy vannak olyan hangjelzéseik, amelyeket a csapat tagjai csak táplálkozáskor hallatnak. A gyapjasfejű tamarin napjainkra súlyosan veszélyeztetett állatfajjává vált, mivel nagyon érzékeny az élőhelyét érintő zavarásokra. Ezenkívül az illegális kereskedelem is fenyegeti a faj fennmaradását.

Táplálkozás: ízeltlábúakkal, gyümölcsökkel, fánedvekkel táplálkozik.

Szaporodás: 3–10 tagú csoportokat alkotnak, és csak a domináns pár szaporodik; 140 napos vemhesség után általában két kölyök születik.

Élőhely: Csak Kolumbia északnyugati részén fordulnak elő.

Elterjedés: erdős területeken, a fák lombkoronájában élnek.

Figyeld meg! A fejükön lévő hosszú, fehér szőrzet egészen a vállukig ér. Hátuk barna, hasuk és lábaik fehérek. A testüknél is hosszabb farkuk felül barna, alul fekete.

Tudtad-e?

Jellegzetes viselkedésformájuk a **hecclés**. A kihívó fél rámered ellenfelére, és elnyúló, dallamos hangsorozatot ad ki. Ezt addig műveli, amíg a másik egyed hasonlóképpen válaszol. A majmocskák a sajátos duett közben felborzolják bundájukat. Ezután peckes járással megközelítik egymást, majd nyitott szájjal összeérintik ajkaikat. Addig maradnak így, amíg a gyengébb állat már nem bírja tovább a feszültséget, és távozik.

Az aranypók

(népmese)

I. rész

Valamikor nagyon régen, senki sem tudja, mikor élt egy igen öreg király. Ez a király olyan öreg volt, hogy maga sem emlékezett rá, hány éves is lehet. De nemcsak azt nem tudta, hány éves, hanem azt sem, hogy hogyan került abba az országba, ahol királyoskodott. Volt neki egy igen szép leánya. Ennek mindig arról a csodálatos országról beszélt, ahol ezelőtt élt.

– Tudod, leányom, az én országom az örök fiatalság országa volt. Vidámság és boldogság honolt ott. Valami rossz varázslat hozott engem ide, és nem tudom a visszavezető utat! – mondotta lányának.

A király évről évre öregedett, és egyre reménytelenebbnek látszott, hogy valaha is visszakérül abba a nevezetes országba. Lassan már bele is nyugodott a sorsába, de a lányán szeretett volna segíteni.

– A régi országomban orsón fonják a boldogságot. Ha valaki innen eljutna oda, és hozna neked menyasszonyi ruhát, soha nem lennél boldogtalan, és örökre ifjú maradnál. Ha akadna olyan legény, aki elhozná neked ezt a menyasszonyi ruhát, neki adnának feleségül a fél királysággal együtt – mondta egy napon a király.

A lánynak tetszett a gondolat és mindjárt meg is beszélték az apjával, hogy kihirdetik: azé lesz a szépséges királylány, aki eljut az öreg király országába, és elhozza onnan a menyasszonyi ruhát.

A szép királylány kellett volna a grófoknak, báróknak, a fél királyság meg különösen csábította őket, de mégsem akadt egyetlen vállalkozó sem, aki neki mert volna indulni.

Igen elkeseredett a királylány, már kezdte a reményét is elveszíteni, amikor egy szegény legényt kopogtatott be a királyi várba.

– Én megkeresem a boldogság országát, és elhozom a menyasszonyi ruhát! – ígérte.

– Valóban mernél vállalkozni a nagy feladatra? – hitetlenkedett a királylány. – Hiszen neked még kardod sincs, hogy legyőzd az akadályokat!

– Kardom igaz, hogy nincs, de van bátorságom és erős akaratom! Ezzel a kettővel pedig legyőzök minden akadályt! – felelte a legény.

Tetszett a lánynak a legény válasza, s mindjárt látta, hogy a rongyos ruha daliás termetet takar, behívta hát szobájába a szegény legényt, megvendégelte étellel-itallal, s úgy bocsátotta útjára. Mielőtt azonban elindult volna a legény, adott neki egy selyemkendőt, melyet három aranszínű hajszálával kötött össze.

– Jár szerencsével! – búcsúzott tőle.

Ment, mendegélt a szegény legény. Egy napig is ment már, talán kettőig is, amikor egy nagy erdőbe ért. Sűrű volt az erdő, út sem igen akadt benne, mégis rátalált hamarosan egy kis házikóra. De milyen házikó volt az! Alig látszott a fal, annyira belepték a pókhálók. A legény bekopogtatott, és bár nem kapott választ, bátran belépett az ajtaján.

– Jó napot kívánok a ház lakóinak! – köszönt illedelmesen.

– Ki vagy, és mit akarsz? – szegezte neki a kérdést a szoba sarkában ülő öregasszony.

– Vándorló szegény legény vagyok, és munkát keresek. Nem maradhatnék itt éjszákára, öreganyám?

– Szerencséd, hogy öreganyádnak szólítottál, mert különben csúf békává változtattalak volna, így azonban szívesen adok szállást is, meg ha akarsz, hát munkát is kapsz.

– Mi lenne a munka?

– Nem lesz henéz, rendben kell tartanod a házat, mindennap kitakarítod a szobám. Ha megállod a helyed, jó dolgod lesz nálam, és szép jutalmat is kapsz.

Másnap reggel a legény nekikezdett a takarításnak. Először a ház falairól szedte le a pókhálót, azután a szobát csinosította. Mikor ezzel is végzett, egy kis kamrát talált. Itt még nagyobb volt a rendetlenség. Annyi volt a pókháló, hogy alig látszott valami az egész kamrából. A sarokban pedig egy nagy háló közepén egy hatalmas pók üldögélt. Aranykorona volt a fején.

– Ne nyúlj az én hálómhoz, te legény! – mondta az óriási pók. – Én vagyok a pó-

kok királya, ha nem bántasz, segíségedre lehetek.

– Miben tudnál te nekem segíteni? – kérdezte a legény.

– Sok mindenben. De előbb ígérd meg, hogy nem bántasz.

A legény megígérte.

– Tudom, hogy becsületes vagy, elhiszem, hogy nem bántasz – folytatta a pók –, azt is tudom, hogy az örök fiatalság országába tartasz, és menyasszonyi ruhát akarsz onnan szerezni. Segítek neked én is szívesen, de legtöbbit az öregasszony tud segíteni, kérd meg őt.

A legény így is tett.

Az öregasszony meghallgatta.

– Megígértem, hogy ha jól dolgozol, jutalmat kapsz. Most megkapod. Menj vissza a kamrába, és végy magadhoz annyi pókhálót, amennyit csak tudsz. Azt mind neked adom. Ez az én jutalmam.

A legény nem akarta megbántani az öregasszonyt, de nem nagyon örült a jutalomnak. Mit ér a sok pókháló, annak aztán igazán nincs értéke. Elpanaszolta ezt a pókok királyának:

– Pókhálóval jutalmaz az öregasszony, mire megyek vele, bármennyit veszek is magamhoz?

– Örülj neki, hogy ezt kaptad! – válaszolta a pók király. – Szedj csak össze egy csomót, és indulj az ezüstpókok birodalmába. Ott találsz egy tavat. Merítsd meg a hálótakardókat háromszor a vízben, majd meglátod, mi történik. De siess, mert tíz esztendő kell, míg az ezüstpókok birodalmába érsz!

(Folytatjuk)

Cseh Tamás:

Csillagokkal táncoló Kojot

Észak-amerikai indián mesék

SZEREPLŐK:

I. Kojot megteremti a világot (varjűmese)

Kojot Öregember
Nagykacsa
Kiskacsa
Cirape, a prérifarkas

I. Kojot megteremti a világot (varjűmese)

Sötét van a színen, halvány fényben csak Kojot látszik. Játék közben fokozatosan kap világitást az előtér és a színpad, a teremtéstörténet végére a mindenség fényben fűdik.

Kojot: Nagyon rossz egyedül lenni. Mihez kezdjek itt, ahol csak vizet látok magam körül, és nem beszélhetek senkivel?

(Meggillantja a két kacsát.)

Kojot: Ni csak, két kacsa! Fiatal testvéreim, ti is úgy tudjátok, hogy a hatalmas vízen kívül semmi más nincs ezen a világon?

Nagykacsa: Azt hisszük...

Kiskacsa: ... hogy van valami más is...

Nagykacsa: ... lent a víz mélyén.

Kiskacsa: Az az érzésünk, ... (együtt) van ott lent valami.

Kojot: Ha így gondoljátok, fiatal testvéreim, merüljétek le és találjátok meg, bármi legyen az. Induljatok!

(Nagykacsa eltűnik a vízben, és sokáig nem bukkán föl.)

Kojot: Milyen szomorú! Fiatalabb testvéreink bizonyára megfulladt.

Kiskacsa: Nem tud megfulladni. Mi, kacsák, hosszú ideig tudunk víz alatt maradni. Várj türelemmel!

(Nagykacsa kivágódik a vízből.)

Nagykacsa: Nem tudom, mi az, de kemény dologba ütöttem a fejem.

Kojot: Fiatal testvérem, hozd föl, aminek nekiütődöttél!

(Nagykacsa egy vékony, görbe ágacskaival tér vissza.)

Kojot: Ez bizony egy gyökerdarab. Ahol pedig gyökér van, ott földnek is kell lennie. Fiatal testvérem, kérlek, merülj le ismét, és ha ennél puhább dologra bukkansz, hozd föl azt is!

Kiskacsa: Várj, testvérkém, te fáradt vagy már, hadd merüljek most én!

(Kiskacsa egy csipetnyi iszapot hoz a csőrében.)

Kojot: Ez az, amire vágytam! Nagy dolgot csinálok ebből, meglátjátok! Széttéritek magunk körül ezt a maroknyi sarat, és ez lesz az otthonunk!

(Kojot a sárral és a gyökérkével bűvészkedik, cserépbé ülteti, egyengeti, közben lassanként növekszik a fény, fénybe borul a játéktér.)

Nagykacsa: Bátyánk, csodálatos dolgot műveltél!

Kiskacsa: Nagyon szép, bátyánk, bár kissé lapos. Kellenének dombok, hegyek, itt-ott jó lenne egy kis mélyedés is.

Kojot: Igazad van. Legyenek dombok, hegyek, de csinálok folyókat, tavakat és forrásokat is, hogy ihassunk és fürödhessünk, bármerre járunk a világon.

Nagykacsa: Remekül érezzük majd magunkat...

Kiskacsa: ... a világon semmi sem fog hiányozni, semmi!

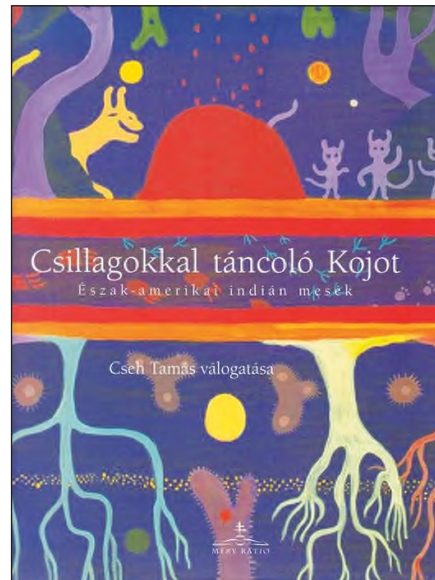
Kojot: Dehogynem hiányzik. Magányosak vagyunk, és úgy érzem, nemsokára unatkozni fogunk. Társak kellenek!

(Kojot egy kis zsákból Playmobil figurákat húz elő, és szépen elrendezgeti maga mellett, közben minden oldalról bejönnek a játék szereplői, vidáman üdvözlök egymást, és helyet foglalnak Kojot és a két kacsá körül.)

Kiskacsa: Fivérünk, te csak magadnak csináltál társakat...

Nagykacsa: ... rólunk megfeledkeztél!

Kojot: Igaz, igaz. Gondoskodom róla, hogy ti se maradjatok egyedül.

(Azzal egy másik zsákból plüssállatokat húz elő, amelyek megindulnak a szereplők kezében, hogy mindenkinek jusson belőlük. Mikor kiürült a zsák, mellé telepszik Cirape, és Kojot kezébe ad egy farkasfigurát, ami tehát nem a zsákból került elő.)

Kojot: Nocsak, milyen meglepetés! Ki vagy te, fiatal testvérem? Honnan jöttél?

Cirape: Hát bátyám, én nem tudom. Vagyok, és kész. Cirape-nak hívom magam, prérifarkas vagyok. Ez minden. Téged hogy hívnak?

Kojot (megnézi, majd visszaadja a farkasfigurát): Kojot Öregember vagyok, és én teremtettem mindent.

Cirape: Jó ötlet volt. Jó cselekedet.

(Főlerősödik a zene és a teremtett élőlények énekelni, táncolni kezdenek. Egyre sebesebben forognak körbe-körbe, egyszerre leülnek, közepén csak egy gyönyörű lány áll)

Átdolgozta és adaptálta: Mozer Tamás

Indiánsors: ismerős és egzotikus

Cseh Tamás, a híres zenész is érdeklődött az indián kultúra iránt, nem véletlenül vállalkozott meseválogatás összeállítására. Ezen felül a Bakonyban felnőtt indiántáborokat is vezetett.

Az indiánkultusz a korszellem része is volt. Az egykori jugoszláv térségben forgatott westernfilmek erősítették ezt a kapcsolatot. Arról nem is beszélve, hogy a vadnyugati Lucky Luke képregények Talpraesett Tomra keresztelt hőse is nálunk, Vajdaságban jelent meg először magyarul.

Az indián (-és cowboy) történetek tehát valamilyen okból a világon mindenütt népszerűek, nem maradhatott ki ebből a magyar nyelvterület sem. A vajdasági magyar kultúrában továbbá felbukkan az észak-amerikai indiánokkal való sorsközösség motívuma is. A hódítók által elnyomott, rezervátumokba kényszerített őslakosok történetében többen is a vajdasági magyarság sorsát látták visszaköszönni. Ha távolabbra nézünk, akkor olyan állatok szerepeltetésében, mint a kojot, akár a félig-meddig kikutatott magyar őshit totemiz-

musára is találunk párhuzamot. A kacsák és a teremtés kapcsolata pedig külön is megérne egy tanulmányt.

Az eredetmondák gyakorta rendelkeznek különös, misztikus atmoszférával. Arra adnak magyarázatot, hogy honnan jövünk, miféle véletlen vagy hatalom felelős az életért a Földön. A különbözőségek ellenére vannak olyan mintázatok, hasonlóságok, amelyek összekötnek bennünket távoli tájak népeivel. Vágyaink ugyanis egyetemesek: valahová és valakihez tartozni.

Herédi Károly

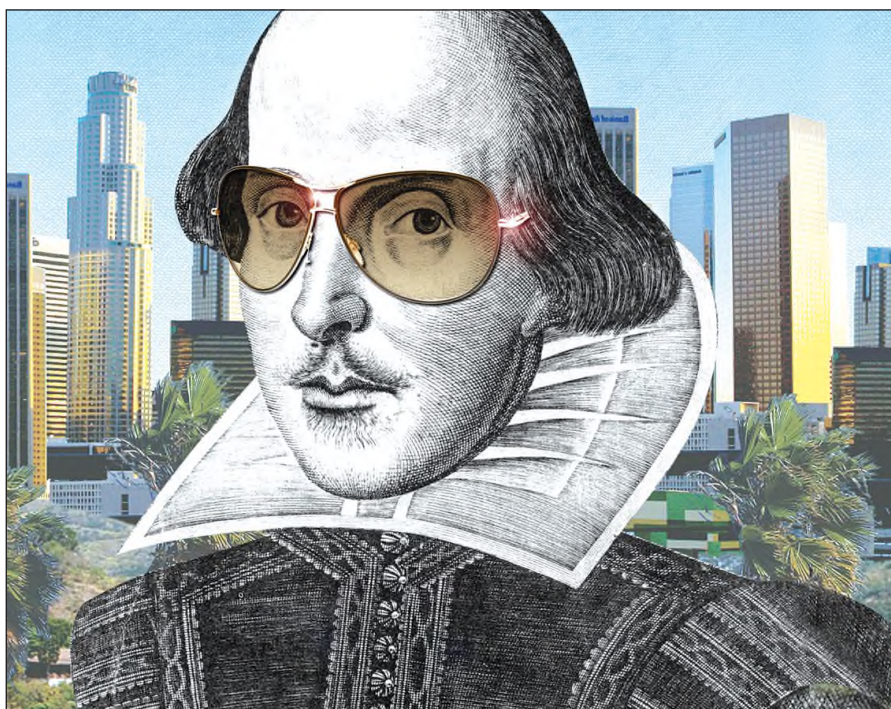

A nagy Shakespeare

1564. április 23-án, 446 éve született William Shakespeare színész, író, drámaíró. Leghíresebb művei: Rómeó és Júlia, Hamlet, Lear király, Machbet, Othello. Irodalmi hagyatéka talán a leg gazdagabb a világon: 37 színdarab, 154 szonett, 2 elbeszélő költemény, és egyéb, különböző műfajú versek. Ugyanakkor mindössze két, valamennyire is hiteles arcképe maradt az utókorra.

Kézírását csak aláírásából és egy, a cenzúra által betiltott mű 147 soros jelenetéből ismerjük, nincsenek személyes érzéseiről beszámoló levelek vagy naplók. Nehéz helyzetben vannak azok, akik meg akarják írni a költő életrajzát, hiszen csak néhány epizód áll rendelkezésükre. Színműveinek teljes kiadása 1623-ban, halála után 7 évvel látott napvilágot. Az irodalomtörténészek azonban a mai napig vitatkoznak azon, hogy a kötetben megjelent művek mindegyike Shakespeare tollából származik-e.

Az 52. születésnapján elhunyt író életműve olyan gazdag és maradandó, hogy a kutatók komolyan kételkednek abban, hogy származhatott-e mindez egyetlen ember, különösen egy vidéki, másodrangú színész tollából. A darabok bonyolult cselekményei és felejthetetlen alakjai az emberi érzelmek teljes skáláját ölelik fel. Az írások minden kétséget kizáróan bizonyítják a szerző jártasságát a történelemben, irodalomban, filozófiában, jogtudományban és az udvari etikettben. Vajon hol tanulhatta meg ez a társadalom peremén élő vidéki író, hogy hogyan viselkednek az arisztokraták és hogyan beszélnek

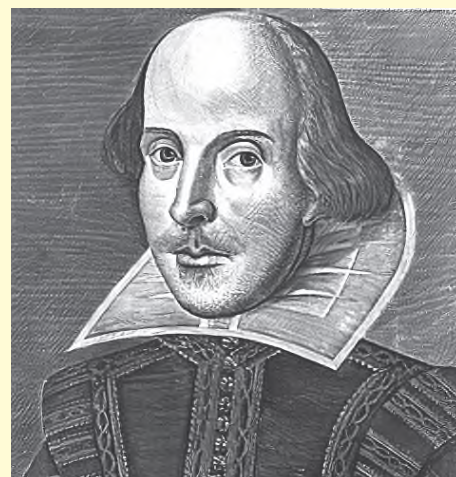
az ügyvédek? Lehetséges, hogy ez a színész megengedte egy művelt, előkelő származású embernek, hogy használja a nevét? 1781-ben egy angol lelkész a Stratfordban fellelhető iratokat áttanulmányozva arra a következtetésre jutott, hogy Shakespeare nem lehetett elég tapasztalt műveinek megírásához. Tanulmányát nem akarta kiadni, jegyzeteit elégette, egy barátjának azonban elmesélte felfedezését. A XIX. században angol és amerikai tudósok is hasonló nézeteket kezdtek hangoztatni. Az egyik feltevés szerint Sir Francis Bacon filozófus, esszéista és államférfi lehetett a valódi szerző. Bacon I. Jakab uralkodása alatt magas hivatalt töltött be az udvarban, sőt később

nemesi rangot is kapott. Más elképzelések szerint az Erzsébet kori drámaíró, Christopher Marlowe az eredeti szerző. Marlowe-t 1593-ban eretnek nézetei miatt börtön, sőt halálbüntetés fenyegette, majd nem sokkal később egy kocsmai verekedésben halt meg. A feltételezés szerint a verekedést maga Marlowe rendezte, az áldozat egy külföldi matróz volt. Ő a kontinensre menekült és innen küldte Angliába műveit. További feltételezések szerint az igazi szerző egy nemesember volt, aki talán méltóságán alulinak érezte, hogy színdarabokat ír, vagy netán attól félt, hogy az uralkodónak nem tetszik, ha nyilvánosan ellentétes politikai nézeteket hirdet.

A Shakespeare-kép rejtélye

A mellékelt képet – valójában rézkarcot – Martin Droeshout készítette William Shakespeare összegyűjtött művei 1623. évi kiadásának címlapjához. Bizonyos források szerint a kép nem biztos hogy Shakespeare-t ábrázolja. Mások szerint helyesebb azt mondani: biztos, hogy nem őt. Ugyanakkor azt sem lehet pontosan tudni, melyik Martin Droeshout készítette a metszetet, mert volt belőlük kettő. Sokáig az a nézet uralkodott, hogy a portré az ifjabb Droeshout műve. De tekintettel arra, hogy Shakespeare halálakor még csak 15 éves volt, utóbb a művet az azonos nevű nagybácsinak tulajdonították. Felmerült annak gyanúja is, hogy az ifjabbik vésnök csupán képzeletből alkotta meg a portrét. Mindez nem zavarta a Shakespeare-kutatókat, hogy ebből a képből kiindulva próbálják meg kideríteni, hogyan is nézett ki a híres drámaíró.

Összes művei angolul: <http://the-tech.mit.edu/Shakespeare/>

Hajóácsok a tengeralattjárósok ellen

A hajólemezek szegecselése lassú és nehéz munka volt, amely sok erőt és nagy gyakorlatot igényelt

Az atlanti csata hat évig szinte egyfolytában zajlott. Habár a harcokban részt vettek repülőgépek és német felszíni hajók is, az atlanti csatát többnyire a német haditengerészet tengeralattjárói a nyugati szövetségesek kereskedelmi és hadiflottája ellen vívták. A németek célja az volt, hogy elvágják a Nagy-Britannia ellátását szolgáló, Amerikából induló tengeri útvonalakat. Ha ez sikerült volna nekik, kiéheztethették volna a briteket, és olyan békekötést eszközölhettek volna ki, amilyent csak akarnak. Kezdetben úgy tűnt, menni fog.

Az atlanti csatával foglalkozó szinte mindegyik iromány arról számol be, hogy a német tengeralattjárók játszi könnyedséggel intézték el a brit hajókat, amelyek úgy süllyedtek, mint ahogy hullik a férges. Csakhogy ez nem tartott örökké. Az atlanti csatában minden fél jelentős veszteségeket szenvedett. A szövetségeseknek 2400 kereskedelmi és több mint 170 hadihajója ment rá, míg a németeknek az erre a célra használt 830 tengeralattjárójának háromnegyede veszett oda. Ilyen arányú vesztesége egyetlen másik fegyvernemnek sem volt. A szövetségesek legalább 13 millió tonnányi vízkiszorítású hajóteret vesztek. (Majd ha fizikával foglalkozunk, akkor elmagyarázzuk, mi is az a vízkiszorítás, addig maradjunk annyiban, hogy van ilyen.) Az atlanti csata hat éve alatt harmincezer brit kereskedelmi tengerész és ugyanannyi haditengerész, míg a német oldalon huszonezer haditengerész vesztette életét.

A csatát végül is a szövetségesek nyerték meg, mert a brit szigeteket egyre több hajó érte el, a németek pedig egyre kevesebbet süllyesztettek el. Ebben sok minden közrejátszott.

Hadászatiilag jelentős volt, hogy nagy konvojokat állítottak össze, amelyeket a németek ugyan megtéptázhattak, de nem tudták az utolsó teknőig a tengerfenékre küldeni. Ezek a konvojok egyre komolyabb hajókísérettel utaztak, a védelmet nyújtó rombolók pedig mindinkább tökéletesítették a tengeralattjárók elleni hadviselést. Aztán jött a szonár, amellyel be lehetett tájolni a víz alatt lopakodó járgányt. A mélységi bombák is egyre hatékonyabbak voltak a tengeralattjárók ellen. A hajókról indítható hidróplánok is hatásosan vadásztak a tengeralattjárókra... Mindez így volt, de...

Régi igazság, hogy a háborút nem az nyeri meg, aki többet rombol, hanem az, aki többet gyárt. Így jött létre a Liberty hajóosztály. Rondább vízi járgányt aligha gyártottak. Addig se, meg azóta se. Teherhajóról lé-

vén szó, szépségdíjra eleve nem pályázott. Viszont a legyártásának gyorsasága volt az, amitől az ellenségnek égne állt a haja.

Abban az időben egy hajó megépítése igen hosszú ideig tartott, a spéci hadihajóké évekig is. De még egy-egy igénytelen és csúf Liberty összetakolására is hónapok mentek rá. Miközben a németek szaporán süllyesztették őket, fel kellett pörgetni a gyártást. Igen ám, de a hajógyárak termelékenységét nem lehetett egyik napról a másikra annyira növelni, amekkorák az igények voltak. Vagy talán mégis...

Akadtt valaki, akinek kész tervei voltak. Persze menet közben még csiszolni kellett őket, de az alapelv műszakilag vízállónak tűnt. Míg korábban a hajókat a szárazdokokban építették, a lemezeket pedig munka- és időigényes szögecseléssel rögzítették, az új eljárás hegesztést látott elő. Méghozzá úgy, hogy a hajó elemeit külön-külön készítették, és a szárazdokokban csak a végső összehesztés történt. Az első hajók építése még 230 napot igényelt, de ahogy a mesterek meg a mérnökök egyre jobban belejöttek, egy-egy hajó megépítéséhez átlagban már csak 42 napra volt szükség. Egyszer – ez volt a csúcspont – négy nap, tizenöt óra, és harminc perc alatt raktak össze egy teknőt. Tehát a hajógerinc lehelyezését követően ennyi idő után bocsátották vízre. Persze akadt még ez meg az, amit vízben kellett elvégezni a hajón, de úszóképes volt. Szóval valamiféle futószalagos módszert alkalmaztak, mint az autógyártásban. Félelmetes méretű hajóiparuknak köszönhetően az amerikaiak 1943-ban már három hajót gyártottak le naponta. 1941 és 1945 között 18 amerikai hajógyárban összesen 2710 Liberty hajót építettek. Ezzel a villámgyorsan gyarapodó hajórajjal a német tengeralattjárók már nem tudtak mit kezdeni.

Érdekesége a dolognak, hogy mivel sok hajógyári munkást hívtak be katonának, ezért a hegesztési munkákat gyakran nők végezték. Persze ennek semmi köze nem volt ahhoz, hogy egyik-másik Liberty – a nagy sietség meg kapkodás miatt – rosszul lett összehesztve. Többször is repedések jelentek meg a hajótesten, és volt olyan hajó is, amelyik gondolt egyet, és kettőbe tört. Mindez azonban elenyésző volt ahhoz képest, hogy a Nagy-Britanniába való áruszállítás folyamatos lett. A mesterek kifogtak a tengeralattjárósokon.

Könyvek zenészekről

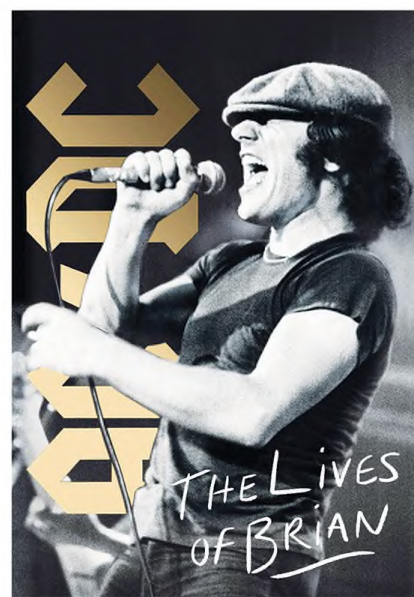
Nemrég arról lehetett hallani, hogy még az idén életrajzi könyv jelenik meg a három éve elhunyt Avicii-ról. A hírt a Tim Bergling Alapítvány jelentette be, amelyet a svéd DJ halála után a szülei alapítottak meg. A Tim – The Official Biography című kötet szerzője Mans Mosesson svéd újságíró és író lesz.

Persze nemcsak ez az egy zenével kapcsolatos könyv jelenik meg. A koronavírus terjedése, a koncertek hiánya és a kijárási tilalom több zenészt is arra sarkallt, hogy írjon. Az alábbiakban készülő kötetekről is szólnunk, előtte azonban egy korábban kiadott, de nemrég magyarul is megjelent könyvről térünk ki.

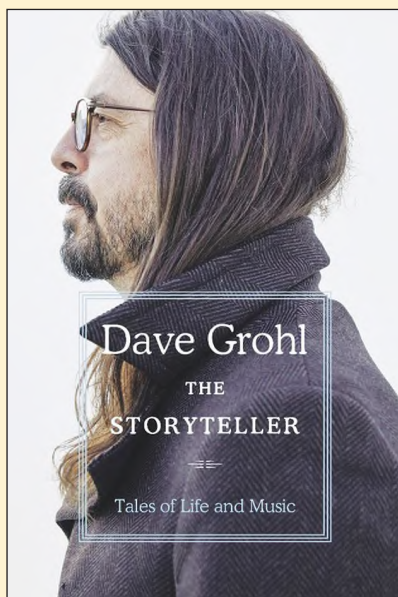
A KÉT KÉPZELETBELI FIÚ

Lol Tolhurst, a The Cure együttes egyik alapítótagja a kezdetektől, azaz 1978-tól 1989 volt a zenekar dobosa, majd egy kis időre 2011-ben is visszatért. A zenész 2016-ban könyvet adott ki Cured – The Tale of Two Imaginary Boys címmel, ami tulajdonképpen utalás a The Cure első lemezére, az 1979-es Three Imaginary Boys-ra. A magyar rajongók nagy öröme, a Cser Kiadó gondozásában a könyv Cured – Mese a két képzeletbeli fiúról címmel nemrég magyarul is megjelent. Ahogyan azt a leírásból megtudhatjuk, a könyv a szerző memoárja, negyven év történetét dolgozza fel, de betekintést nyújt a zenekar történetébe is, a kis koncertektől a gigantikus stadionturnékig. A Cured egy időtlen zenekar portréja és egy küzdelmes, de végül beteljesedett életút krónikája. A leírása szerint: tinédzsernek lenni mindig szívás, de különösen az, ha egy Crawley nevű porfészekben vagy kénytelen felnőni. A hetvenes-nyolcvanas években, Margaret Thatcher kormányzása idején rengeteg fiatal érezte úgy, hogy nincs a számára jövő. A feszült légkörben, durva megszorítások közepette kezdetben csak London utcáit lepték el a tüksék frizurás kamaszok, de hamarosan országossá nőtt a punkmozgalom. Az új zene, az új stílus és a lázadás szele elérte Crawley-t is, ahol három fiatalember úgy döntött, maga mögött hagyja a külvárosi unalmat, és saját kezébe veszi a sorsát. Így jött létre a népszerű The Cure zenekar.

BRIAN ÉLETE

Először is hadd szögezzük le, hogy nem a Monthly Python filmjéről van szó. A történetünk főszereplője Brian Johnson, az AC/DC énekes, aki a karantén idején írt könyvet The Lives of Brian címmel és az októberben jelenik meg. A cím minden bizonnyal a rengeteg koncertre utal, hiszen Bon Scott halála után az AC/DC-hez 1980-ban csatlakozó énekes a népszerű ausztrál rockegyüttessel bejárta a világot. A könyvkiadó igazgatójának elmondása szerint a The Lives Of Brian a zenetörténet egyik legjobb sztoriját meséli el Brian utánozhatatlan stílusában arról, hogyan vált az egykori brit katona apától és olasz anyától származó, északkeleten felnőtt templomi kóristafiú a világ legnagyobb rockzenekarának énekesévé. Eddigi élete igazi hullámvasút volt, hatalmas csúcsokkal és mély zuhanásokkal, de sosem adta fel és sohasem szállt el a sikertől. Az igazgató azt is mondta egy interjúban, hogy Brian egy igazán kivételes ember, és nagyon büszke rá, hogy kiadhatja a könyvét.

AZ ELSŐ KÖNYV

Dave Grohl, az egykori Nirvana dobosa és a Foo Fighters frontembere bejelentette, hogy könyvet ír The Storyteller: Tales of Life and Music címmel. Úgy tudni, hogy ez is egy memoár lesz, a zenész családi életéről, karrierjéről és a kapcsolatáról a zenével. Szó lesz benne az élményeiről a Nirvanával, a Foo Fightersszel, továbbá számos sztoriról, amelyekben más zenészek is előbukkannak, például David Bowie, Joan Jett, Iggy Pop és Paul McCartney. A könyv megírásához a lőketet természetesen a koronavírus terjedése adta. Grohl ugyebár eddigi élete jelentős részét turnén töltötte, tavaly viszont másokhoz hasonlóan ő is hosszabb időre otthon maradt. Ekkor elkezdte összegyűjteni a történeteit, majd pedig megírni a memoárját. Ez lesz Dave Grohl első könyve és minden bizonnyal októberben jelenik meg.

Összeállította: L. M.

ÚJRA FELÁLLÍTJÁK

Tizenkilenc éve, 2002-ben mutatták be a Queen dalai ihlette We Will Rock You című musicalt, amelynek promóciójaként akkor egy hatméteres, Freddie Mercury ábrázoló bronzszobrot állítottak fel. Az alkotás a londoni East Enden található Dominion Theatre bejárata fölött volt látható az utolsó előadás napjáig, 2014. május 31-ig, 12 év után pedig egy raktárba került. Ez valahol mindig is bántotta Roger Taylort, a Queen dobosát, így megkereste a musical producerét, Phil McIntyre-t és szólott neki, hogy szeretné magához venni a szobrot, kiállítani a kertjében, és így tisztelni a barátját, a néhai énekes előtt. Roger Taylor szerint Freddie-nek tetszene ez az ötlet és nevetne rajta, de állítólag Brian May gitáros nincs annyira elragadtatva. A dobos erre csak legyintett, mondván, hogy biztos csak irigykedik.

EGY EGÉSZEN ÚJ SZUPERHŐS

A tervek szerint szeptember 3-án mutatják be a Shang-Chi és a tíz gyűrű legendája című filmet, amely a Marvel első ázsiai főszereplővel forgatott superhősfilmje, egyben a huszonhatodik filmje lesz. Nemrég az első előzetese is megjelent, a filmkedvelők szerint pedig ígéretes alkotás rajzolódik ki. A rendezője Destin Daniel Cretton,

írója Dave Callahan, Steve Englehart és Jim Starlin, a címszereplője pedig Simu Liu. Shang-Chi először egy 1973-as képregényben bukkant elő, és azóta időnként megjelent, de mégsem vált nagyon ismertté. Sokak szerint a filmmel ez most megváltozhat.

KÉT LEMEZT KÉSZÍT

Christina Aguilera legutóbbi lemeze, a Liberation, három éve jelent meg, és erre az albumra hat évet vártak a rajongók. Az énekesnő ezúttal nem szeretné ennyire megvárakoztatni a közönségét, így nagy iramban dolgozik, egyszerre két lemezen is. Úgy tudni, hogy a következőt angol nyelven jelenteti meg, a közvetlenül ezután érkezőt pedig teljes egészében spanyolul. Az énekesnőnek egyébként ez lesz a második spanyol nyelvű lemeze, 21 év telt el azóta, hogy 2000-ben kiadta az elsőt Mi Reflejo címmel, amely akkor nagy sikert ért el a latin toplistákon. Erre minden esélye megvan a készülő lemeznek is, elvégre a latin pop felé irányulás egyre nagyobb népszerűséggel kecsegtet. Nemrég például Selena Gomez adta ki első spanyol lemezét, amely szintén sikeres lett.

EGÉSZ ÉVBEN KARÁCSONY

A rock-metal zenekarok is szeretik a karácsonyt, és egyáltalán nem szokatlan, hogy karácsonyi lemezeket, dalokat adnak ki. Gyakran jól ismert ünnepi zeneszámokat dolgoznak fel, de az is előfordul, hogy saját szerzeményeket készítenek. David Coverdale, a Whitesnake frontembere, a Deep Purple egykori énekes, nagyon szereti a karácsonyt, és habár még alig vagyunk túl a húsvéton, máris a karácsonyon jár az esze. És ha már így van, akkor karácsonyi dalokon dolgozik. Erről maga David Coverdale számolt be egy interjúban, de azt is mondta, hogy nem teljes albumról lenne szó, csupán néhány dalról, és még azt sem tudja, mikor és hogyan sikerül felvételezni. Reb Beach, az együttes gitárosa arra is kitért, hogy a koncertekkel kapcsolatban még minden teljesen bizonytalan, az énekesről pedig azt állítja, hogy egyszerűen odáig van a karácsonyért.

Jelige: „GP”

Nevem: GP. 2 éves korom óta ismerek egy fiút, és ő is ebben az iskolában tanul. Én most 13 éves vagyok, a fiú pedig 14! Már nagyon régóta úgy érzem, hogy tetszik, sokszor beszélgetünk, de nem merem neki elmondani, hogy szeretem. Szerinted mit csináljak?

„GP”

Válasz:

Kedves GP!

Jó lenne, ha még egy kicsit türelmes lennél, és nem sietnéd el a vallomásodat. Inkább jól nyisd ki a szemedet és a füledet, és térképezd fel, hogy a fiúnál fellelhetőek-e a vonzalom jelei irányodban. Hogy keresi-e a társaságodat, kedves-e veled, keresi-e a tekintetedet, amikor rád néz kitágulnak-e pupillái, gyakran mosolyog-e rád, amikor beszélgettek, a testével feléd fordul-e stb. Ha ezekből több jel is jelen van, azt jelenti, hogy vonzó vagy számára, tetszel neki. Ami sajnós még nem jelenti a szerelmet is. Közben azt is kipuhathatod, hogy milyen lányok tetszenek neki, van-e már szimpátiája stb. Ha senki sem foglalkoztatja ilyen szempontból különösebben, akkor van remény. Te is mutasd meg neki, hogy tetszik: mosolyogjál rá, beszélgezzél vele továbbra is sokat, megbeszélhatsz vele sétát, rollezést, bicajozást stb. Ha szívesen megy veled, akkor jó úton haladsz. Jó lenne, ha inkább a fiú tenné meg az első lépést. De ha elég bátor vagy, és vállalod az esetleges elutasítást is, akkor te is megmondhatod neki, hogy mennyire tetszik, hogy mennyire élvezted a társaságát, és szeretnél vele több időt eltölteni, hogy még jobban megismerhessétek egymást. Ha elutasít, akkor se búsuljál sokáig, hisz így legalább megtudod, hogy hányadán is állsz, és nem fecsereled rá tovább az érzelmeidet, a figyelmedet, a gondolataidat és a reményeket. Idejében pontot tehetsz az iránytá érzett vonzalomra, azért, hogy egy idő után, tiszta és nyitott szívvel léphessél tovább. Ha ő nem, de hamarosan biztosan akad egy-két fiú, aki majd megdöbögatja a szívedet.

Jelige: „Girli”

Kedves Bizi!

Van egy fiú, akivel már negyedikes korom óta nagyon jóban vagyok. Egy hónappal ezelőtt el is kezdtünk járni. Nagyon jól érezzük magunkat együtt. Persze, amikor együtt lehetünk. Erre kevesebb alkalom van, mert nem járunk suliba. Rajta kívül van még egy nagy barátnői társaságom is, velük többször találkozhatok, mert ők egy utcában laknak velem. A gondom az, hogy a fiú miatt a barátnőim kimacerálják a lelkemet is. Azt mondogatják, hogy rém ronda. Pedig csak pattanásos az arca. Azt is mondták már, hogy ha nem szakítok vele, többé nem fognak barátkozni velem. Nem tudom, mi bajuk van vele, nem is ismerik olyan jól, mint én, és nem is szoktak vele találkozni. Nem tudom mit tegyek, mert a fiúmat is kedvelem, de fontosak a barátnőim is. Segíts!

„Girli”

Válasz:

Ha a barátnőid igazi barátnők lennének, nem kényszerítenének arra, hogy válasszál. Örülnének annak, hogy te boldog vagy, és elfogadnák a fiút olyannak, amilyen. Az, hogy ki lesz számunkra vonzó, az nem a külső kinézés alapján dől el. Nem azért járunk valakivel, hogy mutogathassuk a többieknek. Valójában, egyáltalán nem lényeges, hogy a fiú tetszen-e vonzó legyen a barátnőknek. Ha nekik is ugyanúgy tetszene, az nem tenne jót a barátságoknak. Amíg velük tisztességesen és kedvesen viselkedik, addig nem kellene, hogy kifogásuk legyen ellene. Ha jobban belegondolsz, a viselkedésük hátterében valószínűleg egy jó adag irigység sejlik. Ezért, ha nem tudják elfogadni a fiút olyannak amilyen, szélesítsd a társasági körödöt újabb barátnőkkel. Közben pedig a fiúval próbáljátok orvosolni a pattanásokat. Menjetelek el együtt a kozmetikushoz, aki tanácsot ad, hogy ápoljátok a bőrötöket. Mert a fiúk is ugyanúgy szenvednek a kinézésük miatt, mint a lányok. De nagy a valószínűsége, hogy a hormonális változások lecsendesedésével, a helyes higiéniaival, bőrápolással kitisztul majd a fiú bőre is.

Jelige: „Chat room”

Kedves Bizalmas sorok!

Van egy nagy problémám! Szerelmes vagyok egy fiúba, aki a suliban észre sem veszik. Régebben üzenetektünk, de most, ha ír, csúnya dolgok vannak a mondataiban. Ő nem tudja, hogy szerelmes vagyok belé. Ezt csak a legjobb barátnőmnek mondtam el. Nekem az is jó volna, ha csak barátok lehetnének! Adj tanácsot, mit tegyek?

„Chat room”

Válasz:

Gondolkodjál el azon, hogy mit is akarsz te attól a személytől, aki nem vesz rólad tudomást, amikor a közelében vagy, és emellett csúnya üzeneteket küld neked? Ha úgy döntesz, hogy válaszolsz neki, vigyázz, hogy a sértésre, ne sértéssel és csúnyaságokkal válaszoljál. A legjobb lenne, ha ezt a fiút, bármennyire is tetszik, ignoráld. Egyszerűen, egy időre tedd jégre! Ne kérdezz, és ne válaszolj neki. Lehet, hogy ez felpiszkálja az érdeklődését. De tőle, még a barátság sem kellene. Nem szabad megelégedned egy olyan baráttal, aki „ismeretlen” lányoknak sértő, bántó dolgokat üzenget. Többet, és jobbat érdemelsz! Biztos, hogy ezen a fiún kívül

akad még egy-két fiú, és lány is, akivel jól érzed magad, és akivel szívesen együtt töltenéd a szabadidődöt is. Velük barátkozz! Ezeket az ismeretségeket ápd!

Jelige: „Viola”

Kedves Bizalmas!

Van egy fiú, T., aki kedves, aranyos, akivel, amikor iskolában vagyunk sokat beszélgetünk. A járvány előtt, tánca is együtt jártunk. Szoktunk SMS-ezni és chattelni. Olyankor mindig udvarol és flörtöl velem. Amikor pedig szemtől szembe találkozunk, inkább csak haverkodik velem. A barátnőmmel már beszélgettünk róla, és ő azt mondta, hogy szerinte fél a szemembe mondani, hogy mit érez, hogy szeret. Nekem ő viszont csak egy barát. Nem akarom megbántani, és attól is félek, hogy félreértjük egymást és akkor elveszítem örökre őt barátként is. Mit tegyek?

„Viola”

Válasz:

Kedves Viola! Ne szaladjál a rúd elé! Várd ki, hogy a fiú a jövőben hogyan fog viselkedni veled. Addig is élvezd azt, ami boldogít téged vele kapcsolatosan. Sokszor megtörténik, hogy az Élet beleavatkozik, és elrontja azt, ami szép, és ami boldoggá tesz bennünket, ami biztonságot nyújt számunkra. Valószínűleg idővel, a fiúval való barátságod is véget ér, mert minden és mindenki változik, és változnak az igények, elvárások stb. Egy biztos, ha tényleg úgy érzed, hogy közöttetek nem lehet semmi más a barátságon kívül, akkor úgy is viselkedjél vele. A flörtölés biztatást jelez. Viszont, ha elfogadod a flörtölést, és utána utasítod vissza, akkor okkal haragudhat meg rád, hogy miért nem húztad meg korábban a határt, hogy meddig mehet el. Ha ez megtörténik, akkor a barátot is elveszítheted. Biztos, hogy te magad sem szeretnéd, ha a szimpátiád áltatna téged, és amikor már jól belezúgtál, megmondaná, hogy hát ez csak egy kis gyakorlás volt. Úgy tisztességes, hogy már most, ha biztos vagy a szimpátiák milyenségét illetően, csak barátként viszonyulsz hozzá, flörtölés nélkül. Így ő is érezni fogja, meddig mehet el, hol van számára a határ. Ekkor megmaradhat a barátságotok is. Mert az őszinteség és a bizalom nagyon fontos minden viszonyban, a barátságban pedig főleg.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol

e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

FEJTSD MEG!

A POÉN 1. RÉSZÉ BÁCSKAI VÁROS	MÉTER LITER ÉLŐSKÖDŐ	CSEN GRAMM RÓMAI 50	SILÁNY A POÉN 2. RÉSZÉ																	
TONNA ÉGITEST		NÉVELŐ KÁOSZ RÉSZÉ!																		
DOKTOR		... FERI, A VÖRÖSINGESEK VEZÉRE GYOM																		
HINDU KÖLTŐ V. (TAGORE) KÖTETLEN																				
		VÉRCSOPORT KULEN EGYNEMŰ BETŰI																		
SÁLVÉG! MI ÚJSÁG?			PARKOLÓ JELE BÚZÁT BETAKARÍT																	
NÉMA NÓTA! A PINCÉBE NYÚJT NEKI		A LÁBAIHOZ A TÁPLÁLKOZÁS TANA												MINDEN SIKER KEZDETE!	HÁZVÉG!	A POÉN 3. RÉSZÉ	RÓMAI 1000 TV-MÁRKA	KELET	A POÉN 4. RÉSZÉ	EGY FAJTA KÉPZŐ-MŰVÉSZETI ALKOTÁS
		VILÁGSZERVEZET GÖRÖG-ORSZÁG HATÁRAI!														MEGFOG ... BABA, MESEHŐS				
LAP, R. KELVIN HIDROGÉN	VALÓDI IGEN, SZERBŰL															VÉN KÉRDŐSZÓ			AMENYNYIBEN RÓMAI 5	
														ELIZABETTA ANGOL DŰH (IRE)				FONTOS FÉM EZEN A NAPON		
... TESZ (KRÍMIKBEN MEGÖL) FÉL TUCAT				AMELY TÁRGY A BOLT FELE!		ISMÉTLÉS, RÖVIDEN A MŰLT IDŐ JELE			NÉMÁN TŰZŐ! BORDA, ANGOLUL											
KEREK SZÁM	ELHÚZÓDIK A MŰSOR RÓMAI 1						MARIE ... MODELL (MÁROT) PÁROS UTAS!													
ABLAK-ÜVEG-RÖGZÍTŐ KÉPLEKENY ANYAG				FÉLBE A TÉR KÖZEPÉ!				ERRE A HELYRE ELEM FAJTÁJA												
ITTRIUM	FÉLT! OTT BENT RÉGIÉS SZÓVAL	TUSKÓFESZÍTŐ ESZKÖZ FÉLIG!			A TÁRGY RAGJA	NEM INOG, JÓL ÁLL ÉPÍTÉS KELLÉKE														
JÉG-KORONG				AZON A HELYEN KÖTŐSZÓ				KÉTELL! NEWTON		KILOLITER AZ EREDETIVEL MEGEGYEZŐ MÁSOLAT										
BÁCSKAI HELYSÉG A TISZA MELLETT		VÉNA EGRI SPORT-EGYESÜLET TÖVIDEN			KÓRUS HAMIS, NEM IGAZI															
NÁTRIUM KÉN	EINSTEINIUM FÉLELEM!				GALLY TOJÁS, NÉMETŰL			EURÓPAI SZIGET-ORSZÁG AMPER												
				NŐI NÉV LUXEMBURG				PATÁS ÁLLAT KÁLIUM		JAPÁN FÉLÉV!										
GYORS	M																			
					OSZTRÁK AUTÓJEL			AZ UTCÁRA TEKINT												

MEGFEJTÉS: Mondtam neki, hogy ha nem emeli a zsebpénzem, akkor megismétlem a hatodikokat.

Lehet-e egy tinédzser depressziós?

Habár egyre többet tudunk a depresszióról, nehéz felismerni, ha egy tizenéves szenved tőle. A depresszió olyan betegség, ami pszichés és fizikai tüneteket okoz, és bárkit érinthet, beleértve a tizenéveseket is. Majdnem minden ötödik tinédzser szenved depresszióban, viszont 70%-uk nem kap megfelelő kezelést.

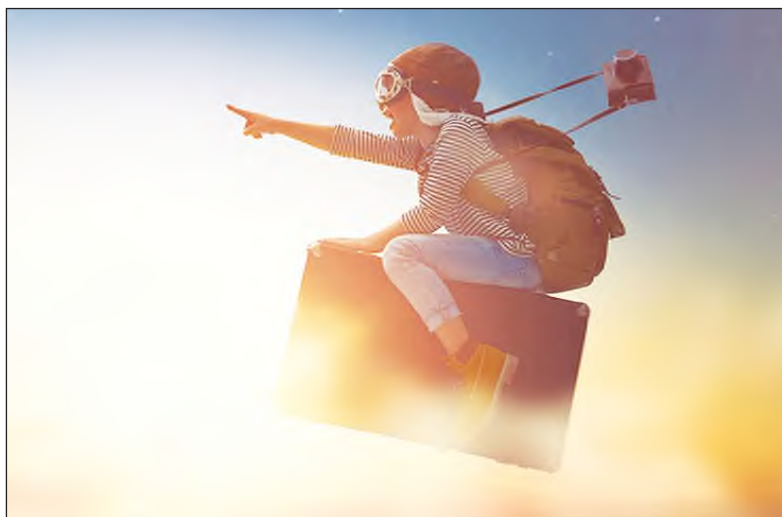
Ha egy depresszióban szenvedő tizenévest nem kezelnek, annak súlyos következményei lehetnek: gyenge teljesítmény az iskolában, küzdelmek az emberi kapcsolatokkal, megnövekedett hajlam káros szerek használatára, kockázatos, veszélyes szexuális viselkedés, megnövekedett hajlam fizikális betegségekre és öngyilkosság elkövetésére. A leggyakoribb depressziós tünet a szomorúságérzet. A tinédzserek tünetei viszont inkább a rendkívüli érzékenységben, dühben vagy szorongásban jelentkeznek.

A depressziós fiataloknak gyakran vannak fizikai panaszaik, például gyomorfájás vagy fejfájás. Ezek a tünetek okozhatják a gyerek iskolából való kimaradását, vagy épp a gyenge teljesítményt. Előfordulhatnak változások az alvási szokásokban, ezek gyakran megmagyarázhatatlan sírással

párosulnak. Különösen érzékenyek a visszautasításokra és kudarcokra. További tünetek lehetnek még: tehetetlenség érzése, düh, tevékenységekből való kimaradás, társaság kerülése, fásultság, alacsony önértékelés, bűntudat vagy érdemtelen érzete, koncentrációs nehézség, étkezési szokások megváltozása, lassú vagy gyors mozdulatok, súlynövekedés vagy súlycsökkenés.

A serdülőkori depressziót a kezelhető betegségek közé sorolják. Egy amerikai tanulmány szerint a pozitív gondolkodásmódra való átállás nagyban segíthet megelőzni a depressziót az arra hajlamos tiniknél. A kutatók rájöttek, hogy a tizenévesek képesek megtanulni, hogyan zárják ki a negatív gondolatokat, megelőzve ezzel a depresszió kialakulását. Sok esetben azonban ez nem zárja ki az orvosi kezelés szükségességét.

Vezethet a serdülőkori depresszió öngyilkossághoz? Az öngyilkosság a tizenévesek és éppen csak felnőttek körében a harmadik helyen áll a halálokok listáján. Ezért rendkívül fontos, hogy a depressziót kezeljék ugyanúgy, mint más betegséget. (kamasz-panasz.hu)

Miről álmodtál?

Sokan nem tudnak visszaemlékezni álmukra, pedig szeretnének. Az emlékezés – állítólag – csak a gyakorlaton múlik. Az alábbiakban tippet adunk, hogyan tornáztathatod meg az agyadat, ami aztán hozzásegít ahhoz, hogy másnap te is elmesélhesd barátaidnak, miről álmodtál.

- Mielőtt elalszol, mondd el magadnak: emlékezni akarok az álmomra! Ismételd el néhányszor ezt a mondatot. Így kapcsolatot létesíthetsz lelked legmélyével.
- Reggel ne ugorj ki azonnal az ágyból. Ébredés után fekdj egy ideig nyugodtan. Még a fejedet se mozdítsd. Az álm fontosabb részletei így jobban megmaradnak.
- Felkelés előtt: agytorna – némi gyakorlással nagyon egyszerű. Próbáld felidézni, mi történt álmokban.
- Az ágy mellé készíts oda papírt és ceruzát! Álmaidat azonnal jegyezd fel. Így az apró részletekre is emlékezni fogsz.

Tavaszi megújulás olcsón

Végre itt a jó idő! Ilyenkor minden megújul: te, a természet, a hangulatod. Miért pont a szobád maradna ki a buliból? Ne félj a piszkos anyagiaktól sem – most megmutatjuk, hogyan tudod fillérekből megszépíteni kedvenc búvóhelyed!

Egy kis tavaszi újjávarázsolás nemcsak a kuckódnak, de neked is jót tesz, meglátod, sokkal kellemesebben telik majd az év hátralevő része, ha már reggel jókedvűen kelsz ki az ágyadból. De mivel tudod egy délután alatt felfrissíteni a szobádat, ráadásul potom összegből? Hát, így!

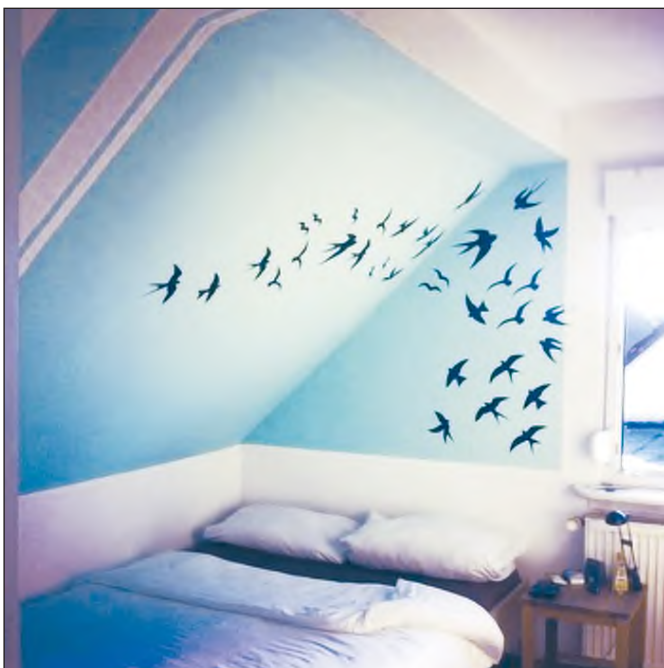
Párnát az ágyra!

Válogasd össze kedvenc párnáidat, és rendezd el őket szépen a bevetett ágyon. Halászhatz egyet a nagyitól, egyet a nappaliból, a lényeg, hogy a te ízlésednek megfeleljen. Ha ilyen nincs köztük, akkor vásárolhatsz új huzatot is rájuk, bár ez még mindig a költségesebb megoldás. Ha az abszolút legolcsóbb és leginkább személyre szabott megoldásra vágysz, akkor elő a kreativitásoddal, na meg az ecsettel és a festékkel, és alkossd meg saját, egyedi darabjaidat!

Dekoráld a falat!

Ki ne szeretné viszontlátni legszebb élményeit a falon? Elég húzós délutánod lesz, mire összeilleszted a kiválasztott képeket, de a végeredmény mindent megér! A régi nagy kedvenceid poszterei semmibe sem kerülnek. Ha újakat szeretnél, akkor kicsit jobban a zsebedbe kell nyúlnod.

A kinyomtatott képet arccal lefelé ráhelyezed a dekupázs ragasztóval lekent vászonra, hagyod egy picit száradni, majd a benedvesített, felesleges papírt ledörzsölöd, míg végül meg nem látod a képet. Voilá!

Reméljük te is kedvet kaptál, és persze ötletet is a tavaszi megújuláshoz!

Nem muszáj csak festékben gondolkodni! A papírból kivágott lepkécskék éppen annyira tetszetősek, mintha festették volna, ráadásul 3D-sek! A krepp papír pom-pomok a plafonról belógatva egészen karneváli hangulatot csempésznek a szobába.

Gombold újra!

A régi, megunt bútorok is egészen új arculatot kaphatnak, ha lecseréled a gombjaikat! A boltokban már egészen olcsón hozzá lehet jutni a szebbnél szebb változatokhoz, legyen az üveg, kerámia, lepkés, szívecskés vagy éppen virágos! Persze, itt is festhetsz, dekupázsolhatsz kedvedre, vagy bármilyen egyéb technikát is kipróbálhatsz!

Reméljük te is kedvet kaptál, és persze ötletet is a tavaszi megújuláshoz! (középsuli.hu)

Szólásmagyarázat

Lenyeli a békát

Jelentése: elvállal valamely kellemetlenséggel járó feladatot, eltűr valamit, ami számára sértő vagy kínos, vagy esetleg hagyja, hogy rászedjék. Keletkezéséhez egy adomát kell ismerni. Két ember megy az úton. Egy béka ugrál előttük. – Te mennyiért ennéd meg ezt a békát? – vetődik fel az ötlet egyikben. A másik, nevezzük Pálnak, nem is veszi komolyan a dolgot: – Száz forintért – mondja. – Na tessék, itt van – ugratja a barátja. Pál szegény is, könnyen is ugrik, hát megeszi. Tovább mennek, megint látnak egy békát. Pált fűti a bosszú, ezért addig biztatja, ingerli különben kapzsi barátját, hogy száz forintért az is lenyeli a békát. Aztán tovább menve, Pál, aki a békát is megette, s a pénzt is visszafizette, végre kimondja a kérdést: – Tulajdonképpen miért is nyeltük mi le a békát?

Hogyan készül az azonnal oldódó kávé?

Először is a gyárakban óriási mennyiséget főznek egyszerre a kávé italból. Ezt nagynyomású csővezetékén vezetik át, ahol a nyomás hatására a folyadék szépen besűrűsödik. Következő lépésként a sűrítményt magas tornyokban áramoltatják föl-alá, miközben forró, 100–200 °C-os levegőt fúvatnak át rajta. Ettől az ital víztartalma fokozatosan elpárolog, és visszamarad az alaktalan, száraz szemcsék tömege, amit már lehet is csomagolni. A másik módszer a mélyhűtés. A megfőzött folyadékot megfagyasztják, majd apróra zúzzák. Ilyen állapotban helyezik be alacsony nyomású vákuumkamrába, azaz légüres térbe. Itt az alacsony nyomás miatt az örlemény víztartalma elillan, és a végeredmény ugyancsak a szemcsésített termék.

A manöken szó eredete

A flamand származású francia szó (mannequin) eredeti jelentése: emberke. Így hívták azt a fából faragott, mozgatható végtagokkal készült bábút, amelyet a főrangú hölgyek pompás ruhákba öltöztettek, majd elküldték más udvarokban élő barátnőiknek, hogy a divatról tájékoztassák egymást. Így elleshették a ruhák szabásmintáját, díszit, s elkészíthették őket udvari szabóikkal. Amikor a divatrাজokat is közlő újságok megjelentek, a fabábu „kiment” a divatból, csak a szó maradt fenn, ám a mai manökenek már nincsenek fából.

A fogkrém őse

Évszázadokra visszanyúló története van a fogápolásnak, s ezt bizonyítja az a negyedik századból származó egyiptomi papirusz is, amely a világ első fogkrémét írja le. Az egészséges fogaknak már az ókori Egyiptomban is nagy fontosságot tulajdonítottak. A fogápolószerek összetevői a következők: egy drachma (egy uncia századrésze) só, két drachma menta, 20 szem bors és egy drachma szárított íriszvirág, amely növény számos fogínyproblémát hatékonyan képes orvosolni. Az egyiptomiak mirhaszerű gyantával frissítették leheletüket, igyekeztek kihasználni a méz természetes antibiotikus tulajdonságait. Töméseket is készítettek, méghozzá különféle gyantákból, malachitból. A fogkrémrecept mindenképpen korszerűnek nevezhető, hiszen a legtöbb ember az első fogkrémek forgalomba kerüléséig különböző hatékonyságú szappanos és sósvizes megoldásokhoz folyamodott.

D-k

Az élet könyve

Három gyerek dönti el a világ sorsát

Mindannyiunknak van egy története, amelynek van eleje, közepe és vége. A történeteinket pedig egyes népek hiedelmei szerint könyvek őrzik, amelyekben minden cselekedetünk le van jegyezve, legyen az egy nagy döntés, mint például az iskolaválasztás, vagy az, hogy reggel a piros vagy a kék pulcsit húzzuk fel. Az élet könyvében vannak egész hosszú és sajnos rövidebb fejezetek is, de egy biztos, mindegyik egyedi és megismételhetetlen.

A rajzfilm által bemutatott történet három jó barát, Manolo, Maria és Joaquin szerelmi hároszögét meséli el, egyedi látványvilággal kidolgozva. A fiatalok együtt nőttek fel, de másfelé sodorta őket az élet. Míg Joaquin harcos katona lett, Manolo megszakította a családi hagyományokat és ahelyett, hogy matadornak állt volna, mint ahogy az apja, nagypapja, a dédapja, meg az ő apja, inkább a zenélés után kezdett el érdeklődni.

A történet konfliktusa halottak napján kezdődik, amikor a mexikói hiedelemvilág szerint az elhunytak a túlvilágról ellátogathatnak a mi világunkba, hogy együtt legyenek velük. A két jóbarát szokás szerint Maria kegyeiért küzd, amikor két szellem, La Muerte és Xibalba fogadást kötnek arra, hogy a lány végül kit választ. La Muerte a zenészre fogad, míg Xibalba a harcosra. Miután Maria mind a két férfit kikoszorúzza, mivel úgy viselkednek, mint az óvodások, Manolo úgy dönt, önmagát fogja adni és szerelmet vall a lánynak. Xibalba félve attól, hogy elveszti a fogadást, kígyót küld a szerelmesekre. A kígyó megmarja Mariát, de Manolónak sikerül alkút kötnie Xibalbával, aminek következtében ő hal meg, nem pedig Maria.

A túlvilág színes és vibráló forgatagában megtalálja az elhunyt rokonait, akik eleinte nagyon büszkék a fiúra, mert azt hiszik, továbbvitte a családi hagyományt és egy bikaviadal folyamán vesztette életét. Azonban Manolo,

bár jó matador volt, békés természetű, és ezzel hozott szégyent a családi névre, ugyanis egyszer sem ölte meg a bikát.

Miután fény derül Xibalba csalására, Manolo kap még egy esélyt, a szellemet azonban nem olyan egyszerű legyőzni, de vajon Manolo az a hős, akinek sikerül megvédeni nemcsak a holtak, de az élők birodalmát is? És lehet az is, hogy Manolo módszere a jó megoldás?

A mexikói halotti kultusz még az azték időkre nyúlik vissza. A rajzfilmben észrevehetőek, hogy miután Manolo átlép a holtak világába, mindenki csontváz, viszont rendkívül díszes ruhákat és arcfestéket viselnek. A halál ábrázolása Mexikóban egyszerre barátságos és félelmetes. A filmben is fellelhető festett koponyák egyszerre szimbolizálják a halált és az életet.

Jorge Gutierrez animátor

Guillermo del Toro

Érdekességek

A film forgatókönyvét Jorge Gutierrez mexikói származású animátor, író, színész írta és ő is rendezte a filmet, ugyanakkor külön hangsúlyt igyekeztek fektetni a mexikói kulturális életre és az ottani halotti kultuszra.

A rajzfilm producere Guillermo del Toro Oscar-díjas mexikói filmrendező, producer és forgatókönyvíró. Sokféle filmes műfajban kipróbálta magát, a fantasytól kezdve egészen a horrorfilmig. Műveiben nemcsak a történetre, hanem a látványra is mindig ügyel. A legjobb rendezőnek járó Oscar-díjat 2018-ban kapta *A víz érintése* című filmért.

Az élet könyvét többek között jelölték a legjobb animációs filmnek járó Golden Globe-díjra, és elnyerte az Annie Awards fesztiválon a legjobb karakter kidolgozás díját animációs film kategóriában.

NEHÉZ KOSZT

- Béla, mit ettél, hogy ilyen vörösek a szemeid?
- Hegeztettem!

FELEDÉKENY ASZTRONAUTA

- Két űrhajós kering a Föld körül. Váratlanul megszólal az egyik:
- Te, hív a feleséged! Nagyon idegesnek tűnik.
  - Kérdezd meg, mit akar!
  - Azt mondja, hogy kilövés előtt elfelejtettél elmosogatni.

ÉGI TÜNEMÉNY

- A szórakozott professzor sétálgat az unokájával.
- Nézd, papa, repülőgép! - mutat fel az égre a gyermek.
  - Jó, jó - dörmögi a melázó prof -, csak ne nyúlj hozzá!

EMBERSZABÁSÚ SOFŐR

- A rendőr rutinellenőrzés céljából megállít egy kocsit. Legnagyobb döbbenetére azt látja, hogy a volán mögött egy majom ül.
- Jóember - kiált rá az anyósülésen kucorgó utasra -, hogyan engedheti meg a majmának, hogy autót vezessen?!
  - Nem tehetek róla - feleli a férfi -, én csak stoppos vagyok.

HUNCUT NÉNIKE

- Az idős hölgy az utcán megszólít egy fiatalembert:
- Mondja, átkísérne a túlódalra?
  - Persze, nagyon szívesen - mondja az ifjú, és a hölgybe karol.
  - Akkor miért nem indulunk?
  - Várom, hogy a lámpa zöldre váltsón.
  - Hallja-e, ha zöld a lámpa, akkor magam is át tudok menni!

MÚLIK AZ IDŐ

- Amerikában egy idős férfi moziba megy. Megveszi a jegyét, majd megáll a bejáratnál pattogatott kukoricát venni. Amikor meghallja, hogy egy dollárba kerül, megszólal:
- Amikor én legutóbb moziban voltam, még csak 15 cent volt.
  - Uram, akkor nagyon fogja élvezni az előadást, ugyanis most már hangja is van a filmnek.

ABROSZ

- Szotyola bemegy a vendéglőbe és ebédet rendel. Amikor már a második fogásnál tart, odahívja a pincért.
- Nézze, Rudi, milyen piszkos az abrosz!
  - Miért, Szotyola úr - feleli a pincér -, azt hiszi talán, hogy csak maga töröli bele a száját?

ADOMÁNY

- Pistike egész héten nagyon rendesen viselkedett, ezért kap az anyukájától egy százast. Csakhogy elfelejti megköszönni az ajándékot.
- Nincs semmi mondanivalód? - próbálja a mama rávezetni a helyes viselkedésre.
  - Pistike hallgat.
  - Hát mit szoktam mondani apunak, amikor pénzt kapok tőle?
  - A gyerek szeme felcsillan:
  - Csak ennyi?

ÉRDEKLŐDÉS

- A turista megkérdi az egyenruhás férfit:
- Elnézést, ön rendőr?
  - Nem, én a titkosszolgálatnak dolgozom, álcázott ügynök vagyok.
  - És akkor miért van egyenruhában?
  - Mert ma szabadságon vagyok.

BAJUSZ

- Répa és Retek tíz év után találkozik az utcán. Répa csodálkozva látja, hogy a barátja haja teljesen fehér már, a bajusza viszont változatlanul éjfekete.
- Mondd, barátom - kérdezi -, hogy van az, hogy a hajad egészen ősz, a bajuszod viszont fekete?
  - Nem értem, mit találsz ebben furcsának - feleli Retek.
  - Elvégre a bajuszom húsz esztendővel fiatalabb a hajamnál.

REGGEL A LAKTANYÁBAN

- Katona! Maga lesz ma az ügyeletes a konyhában.
- Nem lehet, őrmester úr, mert bacikat terjesztek.
- Ne vitatkozzon a felettesével, közlegény! Nyomás a konyhába, a bacikat pedig majd terjeszti valaki más!

BANÁN

- Tudod, miért görbe a banán?
- Nem.
- Akkor kérdezd meg egy másik majomtól!

SZÓJÁTÉK

- Mondj egy olyan szót, amelyben benne van a Titanic!
- Óceán.

SZÚNYOG

- Hogy hívják a jóllakott szúnyogot?
- Telivér.

Nyelvtörők

Nyakas a parasztagazda, faragatlan fajta.
 Kajla bajsza alatt kacag, ha dagad a flaska.
 Haj-jaj, ablak alatt dalra fakad, s szakadatlan hajtja,
 Ha laza a gatyamadzag, csak kalap van rajta.
 Ablak alatt dalra fakad, s szakadatlan hajtja,
 Ha laza a gatyamadzag, csak kalap van rajta.
 (A Kárpátia együttes dalszövege)

***

Halló! Lajos!
 Hajó Lajos!
 A te hajad
 haj-olajos...

(Tamkó Sirató Károly)

***

Csalitban csicsérgés, csattogás,
 Csörgedező csermely-csobogás,
 Csonka cserfán csúf csóka cserreg,
 Cserkészfiúk csapata cseveg,
 Csokrot csinálunk csillagvirágból,
 Csípéseket csalunk csalárd csalánból,
 Csiga csöndben csúszik csicsóka csúcsára,
 Csipkés cserlevélen cserebogár csápjá.

Hiányzó név

Következő játékunk minden mondatában egy név beírásával olvashatóvá válik a szöveg. Melyek a hiányzó nevek?
 (Példa: Vannak furCSA BAbonák is.)

Néha a s_____n furcsa.

Ezt a kari_____n levágnám.

A koc_____sok a rakomány.

KERESD MEG A TÁBLÁZATBAN A 10 ELBÚJT ZÖLDSÉG NEVÉT

(ÁTLÓSAN IS, VISSZAFELÉ OLVASVA IS LEHETNEK)

M	A	X	N	L	X	A	U	N	E
O	T	A	R	D	N	R	A	V	G
S	Z	K	A	T	Á	L	A	S	Z
C	S	R	F	X	R	Ó	K	A	S
I	O	O	C	U	S	R	K	Q	R
D	P	B	W	R	U	I	N	L	É
A	Á	U	O	M	R	B	K	Z	P
R	K	B	P	P	G	F	V	Ö	A
A	P	L	A	M	Y	G	A	H	T
P	I	P	K	W	G	U	X	H	Z

Egészítsd ki a népdal szövegét!

A feladat egyszerű: fel kell ismerned a népdal részletét, hogy tudjad, hogy folytatódik. Hajrá!

A csitári hegyek alatt régen...

- elesett a ló
- leesett a hó
- hasra esett az apó

Csillagok, csillagok szépen...

- világsatok
- ragyogjatok
- csillogjatok

Hull a szilva a fáról, most jövök a ...

- házunktól
- városból
- tanyáról

Megismerni a kanászt...

- pitykés lajbijáról
- faragott botjáról
- cifra járásáról

Ég a kunyhó, ropog a...

- szalma
- tető
- nád

Által mennék én a Tiszán...

- csónakon
- ladikon
- kompon

Béreslegény jól megrakd a...

- szekeret
- kocsidat
- kordédát

Én elmentem a vásárba...

- fél pénzzel
- garassal
- krajcárral

Hol jártál az éjjel...

- kedves madaram
- kicsi csalogány
- cinegemadár

Zöld erdőben, zöld mezőben sétál egy...

- madár
- kutyus
- cica

Megfejtés:
 Egészítsd ki a népdal szövegét! – leesett a hó, ragyogjatok, tanyáról, cifra járásáról, nád, ladikon, szekeret, fél pénzzel, cinegemadár, madár,
 Hiányzó név – Néha a SORS OTVÁN furcsa. Ezt a kariMÁT En levágnám. A kocSIMON sok a rakomány.)

Lexikon

Te is benne szeretnél lenni az újságban? Semmi akadálya: küldj magadról tudnivalókat Lexikonunkba! Küldj egy fotót magadról, és válaszolj az alábbi kérdésekre:

Nevem:

Becenevem:

Melyik suliba, osztályba járok?

Kedvenc tantárgyam:

Kedvenc tanárom:

Kedvenc könyvem:

Kedvenc együttesem:

Kedvenc énekesem:

Kedvenc zeneszámom:

Kedvenc filmem, sorozatom:

Melyik filmben játszánám a főszerepet?

Kedvenc insta-profilom:

Kedvenc influenszerem:

Kedvenc hangulatjelem:

Kedvenc számítógépes játékom:

Hobbim:

Kedvenc étel, italom:

Kedvenc állatom:

Kedvenc oldalam a Jó Pajtásban:

Na és a szerelem?

Vigyázz! Szinte az összes kérdésre kötelező a válasz ☺.

Persze, csakis rajtad múlik, mennyit engedsz felfedni magadról!

Jubileumi pályázat

Alkoss és nyerj!

A Jó Pajtás 75. születésnapja alkalmából rajz- és fogalmazáspályázaton vehetsz részt!

Mi a feladatod?

Rajzpályázat

Tervezd át kedvenc újságod címlapját! Figyelj arra, hogy figyelemfelkeltő és informatív legyen. Tervezd meg az újság címlapján szereplő lapfejet, logót, valamint az aktuális adatokat és mindezek elhelyezkedését az oldalon!

Fogalmazáspályázat

Vedd elő a laptopot vagy ragadj írószerszámot és írd meg nekünk a kedvenc újságod, könyved tartalmát. Meséld el, miért szereted a kiadványt és milyen élmények fűznek hozzá!

A Jó Pajtás várja munkáitokat! A jól sikerült alkotásokat rövidesen viszontlátod az újságban! A legjobb munkák alkotói között 2021/2022-es tanévre szóló, két egyéves előfizetést is kiosztunk, mindemellett a Jó Pajtás készítésének műhelytitkaiba is beavatjuk a legkreatívabbakat!

Határidő: 2021. május 30.

A címünk: jopajtas.szerk@magyarszo.rs és Jó Pajtás, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az ötödik számunk nyereménycéldésének megfejtése nem más, mint a **fa**. Ezúttal **Koncz Dezső, a bácsfeketehegyi Nikola Đurković iskola 3. osztályos** diákja nyerte a Jó Pajtás könyvjárandékát. Gratulálunk!

E heti feladványunk:

*Minden útját maga szabja,
ég s föld közé maga rakja.
Háza sarkában ül lopva,
s vendégeit mind kifosztja.
Mi az?*

A helyes választ legkésőbb május 7-éig küldd el címünkre! Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**. A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevét, az osztályt és a laccímeket!

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Igazgató: **Ökrész Rozália** ■ Főszerkesztő: **Varjú Márta** ■ Felelős szerkesztő: **Török Erna** ■ Grafikai szerkesztő: **Újházi Kornél** ■ Lektor: **Halász Csilla**
■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Major Evelin, Nagy Magdolna, Tóth Tamara** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készült a Magyar Szó Lapkiadó Kft. Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs